

مالیات

خلاءها
چالش‌ها
راهکارها

قرارگاه ملی مبارزه با مفاسد اقتصادی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مالیات

قزارگاه ملی مبارزه با مفاسد اقتصادی

گردآورندگان:

آرمین سعیدی

رسول یوسفی

@gharargahmelli

fesadsetiz.ir

شناسنامه

نام اثر: مالیات

گردآورندگان: آرمین سعیدی - رسول یوسفی

صفحه آرا: معین الاسوند

تیراژ: محدود

قطع: وزیری

تعداد صفحات: ۶۲

نوبت چاپ: چاپ اول - سال ۱۴۰۱

سایت: fesadsetiz.ir

شبکه‌های اجتماعی: @gharargahmelli

قراگاه ملی مبارزه
با مفاسد اقتصادی

۰۲۱-۶۶۴۰-۸۷۳۰

۰۹۳۸-۹۳۰-۲۳۵۸

هرگونه کپی برداری تنها با ذکر منبع مجاز می‌باشد.

فهرست

۵	مقدمه
۶	پیشگیری و مبارزه با فرار مالیاتی
۸	علل اصلی فرار مالیاتی
۹	آسیب‌های فرار مالیاتی
۹	مالیات در سایر کشورهای جهان
۱۱	مالیات و فرار مالیاتی در ایران
۱۳	رویکرد نظام کیفری در ایران به فرار مالیاتی
۱۵	راهکارها
۱۶	اقدامات اجرایی لازم در راستای مبارزه با فرار مالیاتی
۱۷	تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری
۱۸	روش شناسایی جریان مالی اقتصاد
۱۹	قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان
۲۰	تکالیف اشخاص مشمول
۲۷	تکالیف سازمان، دستگاه‌ها و مراجع ذیربط
۲۸	تشویق‌ها و تسهیلات
۳۱	ضمانت‌های اجرائی
۳۳	نظارت بر اجراء
۳۵	معافیت‌های مالیاتی
۶۱	منابع

مقدمه

مالیات انواع مختلفی دارد که دولت‌ها علاوه بر کسب درآمد می‌توانند از آن به عنوان یک ابزار سیاستی برای رفتارسازی در جامعه نیز استفاده کنند. زمانی که مالیات به مهم‌ترین منبع درآمد دولت تبدیل شود، دولت نیز تمام تلاش خود را می‌کند که درآمد مالیاتی خود را افزایش دهد. از آن جا که نرخ مالیاتی نیز یک نقطه بهینه دارد و بیشتر از آن باعث کاهش تولید و بعد کاهش درآمد مالیاتی می‌شود، پس بعد از مدتی تنها یک راه برای افزایش درآمد مالیاتی باقی می‌ماند و آن، ایجاد بستر مناسب برای رونق تولید است؛ یعنی مالیات عامل انگیزشی دولتها برای بهبود وضعیت اقتصادی کشور خواهد شد.

تمام کشورهایی که از لحاظ اقتصادی، موفق (تورم و بیکاری پایین) بوده‌اند، یا مانند کره جنوبی فاقد نفت بوده‌اند یا مانند نروژ نفت را می‌فروشند، اما اجازه نمی‌دهند پول حاصل از فروش نفت به کشورشان برگردد، زیرا درآمد نفتی را فسادزا می‌دانند و برای رفع این فساد، نفت را می‌فروشند و پول آن را در سایر کشورها برای نسل‌های آینده سرمایه‌گذاری می‌کنند. البته مشخص است که این راه برای ایران به دلیل تحریم بانک مرکزی امکان‌پذیر نیست، اما راه‌های دیگری برای بهینه کردن ورود پول نفت به جریان پولی کشور وجود دارد.

سهام مالیات از هزینه‌های دولت، نشان دهنده‌ی میزان وابستگی دولت به تولید و تولیدکننده است و به همان میزان دولت را وامدار مردم کرده و دولتمردان را وادار به ایجاد بستر مناسب برای رشد اقتصادی مردم می‌کند تا بتوانند درآمد بیشتری داشته باشند. آمارها سهم مالیات از بودجه را در ایران نشان می‌دهد که بین ۳۰ تا ۴۰ درصد در نوسان بوده، اما این مقدار برای کشورهای اروپایی به بیش از ۷۰ درصد هم می‌رسد.

شاید تصور شود علت اینکه کشورهای اروپایی نسبت مالیات به بودجه‌ی بیشتری دارند، این است که وضعیت اقتصادی این کشورها بهتر است یا اقتصاد بزرگتری دارند و امکان دریافت مالیات در آنها بیشتر است، اما چنین نیست.

از آن جا که مقدار تولید ناخالص داخلی یک مقدار تقریباً پایدار است، دریافت درصدی از آن به عنوان مالیات که تهدید خارجی هم ندارد، یک درآمد پایدار تلقی می‌شود. با اخذ مالیات، دیگر نیازی به فروش اموال دولت (چه نفت و چه غیر نفت) نیست؛ آن هم اموالی که میراث دولت‌ها برای نسل‌های آتی است، اما به چوب حراج گذاشته می‌شود تا بودجه را تأمین یا کسری بودجه را رفع کند. علاوه بر این اخذ مالیات می‌تواند مانع افزایش تورم بر اثر ایجاد نقدینگی بدون پشتوانه‌ی تولید شود و اگر به درستی اخذ شود، میتواند علاوه بر گسترش عدالت اجتماعی، عایدی خوبی نصیب دولت کند.

اما یک نکته‌ی مهم در اخذ مالیات وجود دارد و آن این است که اگر مالیات از حیث عدالتی درست اخذ نشود، وجه درآمدی خود را به شکست می‌کشاند؛ به این معنا که وقتی توزیع مالیات بین طبقات مختلف جامعه به درستی صورت نگیرد، به مرور زمان گروه اندک مؤدیان را به پرداخت مالیات معترض می‌کند. مالیات در ایران در طول سال‌های متمادی تبدیل به واژه‌های منفور در نزد عامه شده است. چگونه؟

وقتی ثروتمندان جامعه که به دلیل بهره‌مند بودن، بهره‌ی بیشتری هم از خدمات دولتی مانند زیرساخت‌های عمرانی، فرهنگی و امنیتی می‌برند، مبلغی اندازه یا کمتر از سایر طبقات می‌پردازند؛ وقتی مالیات طبقات متوسط و ضعیف جامعه به سرعت اخذ می‌شود و آنان که باید مالیات بیشتری بپردازند، به آسانی فرار می‌کنند؛ وقتی چتر معافیت مالیاتی، بیشتر بر سر ثروتمندان قرار می‌گیرد؛ وقتی به جای اصلاح سه گزاره‌ی فوق، دولتها به دنبال افزایش نرخ مالیاتی برای همان طبقه‌ی متوسط هستند. در واقع نوع مالیات ستانی در کشور، قشر متوسط را هدف قرار داده است.

پیشگیری و مبارزه با فرار مالیاتی

مالیات پرداختی الزامی و بلاعوض بوده و به مثابه نوعی هزینه اجتماعی است که آحاد مختلف ملت در راستای بهره‌برداری از امکانات و منابع کشور، موظف به پرداخت آن هستند تا توانایی جایگزینی این امکانات و منابع مجدداً فراهم گردد.

مالیات در واقع، انتقال بخشی از درآمدهای جامعه به دولت یا بخشی از سود فعالیت‌های اقتصادی است که نصیب دولت می‌شود چرا که ابزار و امکانات دستیابی به درآمد و سودها را

دولت فراهم کرده و از طریق وضع مالیات برای جبران هزینه‌های خدمات ارائه شده به شهروندان، اقدام می‌نماید.

بر اساس ماده ۲۱۹ قانون مالیات‌های مستقیم، شناسایی و تشخیص، مطالبه و وصول مالیات به سازمان امور مالیاتی کشور محول شده که به موجب بند (الف) ماده ۵۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ایجاد گردیده است و بر اساس ماده ۲۲۹ قانون، اداره مالیاتی می‌تواند برای رسیدگی به اظهارنامه یا تشخیص هرگونه درآمد مودی به کلیه دفاتر، اسناد و مدارک مربوطه مراجعه و رسیدگی نماید و مودی مالیاتی نیز مکلف به ارائه و تسلیم آن‌ها می‌باشد.

گاهی در فرآیند دریافت مالیات نقصانی پیش می‌آید که این فرآیند را دچار اختلال نموده و موجبات کندی در وصول مالیات حقه دولت و یا توقف وصول آن می‌گردد. یکی از این موارد فرار مالیاتی می‌باشد.

فرار مالیاتی امروزه به عنوان یکی از چالش‌های اساسی کشورها در سراسر دنیا تلقی می‌شود؛ زیرا موجب کاهش درآمد قانونی دولت شده و تأثیرات منفی بر انجام وظایف و کارکرد آن دارد. این پدیده موجب تحقق نیافتن اهداف پیش بینی شده درباره درآمدهای مالیاتی و اجرای برنامه‌های دولت و محقق نشدن عدالت مالیاتی و عدالت اجتماعی شده است و می‌توان گفت که مهم ترین مسئله و مشکل نظام‌های مالیاتی محسوب می‌شود که کشور ما نیز از آن مستثنی نمی‌باشد.

هر گونه تلاش غیرقانونی برای پرداخت نکردن مالیات مانند ندادن اطلاعات لازم در مورد عواید و منافع مشمول مالیات به مقامات مسئول را فرار مالیاتی می‌گویند.

با اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم و از ابتدای سال ۹۵ جرم‌انگاری مالیاتی عملیاتی شده و براساس ماده ۲۷۴، اقداماتی از قبیل تنظیم دفاتر، اسناد و مدارک خلاف واقع و استناد به آن، اختفای فعالیت اقتصادی و کتمان درآمد حاصل از آن، ممانعت از دسترسی ماموران مالیاتی به اطلاعات مالیاتی و اقتصادی خود یا اشخاص ثالث، تنظیم معاملات و قراردادهای خود برخلاف واقع به نام دیگران و برعکس، خودداری از انجام تکالیف قانونی در خصوص تنظیم و تسلیم اظهارنامه مالیاتی در سه سال متوالی و استفاده از کارت بازرگانی اشخاص دیگر به منظور فرار مالیاتی جرم محسوب شده و مرتکبین، حسب مورد علاوه بر پرداخت مالیات و جریمه‌های قانونی آن به مجازات‌های مقرر محکوم می‌شوند.

از سوی دیگر به استناد مفاد مواد ۱۵۶ و ۲۲۷ قانون مالیات‌های مستقیم، چنانچه به صورت مستند مشخص شود که مودی، فعالیت‌هایی داشته که درآمد آن را کتمان نموده و یا اداره امور مالیاتی، هنگام صدور برگ تشخیص از آن مطلع نبوده، مالیات درآمدهای کتمان شده با رعایت مهلت مقرر در ماده ۱۵۷ قانون مالیات‌های مستقیم، قابل مطالبه می‌باشد.

در پایان می‌توان گفت که فرار مالیاتی در تمام کشورها یک پدیده مذموم تلقی می‌گردد، چرا که مرتکبان علاوه بر اینکه از همه مواهب موجود در کشورها از جمله امنیت، حمایت از سرمایه گذاری، فضای مساعد کسب و کار، خدمات عمومی و ... استفاده می‌کنند از پرداخت مالیات حقه دولت نیز با استفاده از همه راهکارهای قانونی و غیرقانونی خودداری می‌نمایند.

شفافیت مالی فعالان اقتصادی مهم‌ترین عامل جلوگیری از فرار مالیاتی در کشور است و اگر معافیتی هم داده می‌شود باید به شرط شفافیت باشد.

علل اصلی فرار مالیاتی

- در خصوص علل فرار مالیاتی علل مختلفی مطرح می‌شود از ضعف فرهنگی تا نبود شفافیت که به برخی از عوامل اصلی اشاره می‌کنیم:
- ۱- شرکت‌های صوری و کاغذی
 - ۲- فاکتورهای صوری و کاغذی
 - ۳- وجود اسناد غیررسمی
 - ۴- عدم وجود پرونده اقتصادی برای تمام افراد کشور (شناسایی فرد، درآمد، اموال، شغل و ...)
 - ۵- تعدد و نقص و پیچیدگی قوانین و اجرا
 - ۶- نبود شفافیت اداری و اقتصادی به علت انسان و کاغذ محور بودن امور
 - ۷- عدم تقاطع گیری اطلاعات اقتصادی افراد
 - ۸- پنهان کردن اسناد توسط افراد
 - ۹- کم‌رنگ بودن فرهنگ مالیاتی و نفع‌پرستی و ترجیح دادن منافع شخصی بر منافع اجتماعی
 - ۱۰- عدم شفافیت درآمدها و خرجکرد مالیات‌ها برای مردم
 - ۱۱- عدم اعتقاد به نظام مالیاتی

آسیب‌های فرار مالیاتی

- ۱- کاهش درآمدهای دولت
- ۲- کاهش خدمات عمومی (فرهنگ، سلامت، اقتصاد و ...)
- ۳- افزایش شکاف طبقاتی در جامعه
- ۴- رقابت نابرابر قانونمندان و قانون شکنان
- ۵- تضعیف رشد کشور
- ۶- کاهش رفاه عمومی
- ۷- تضعیف امنیت اقتصادی و فرار سرمایه‌ها

مالیات در سایر کشورهای جهان

در بیشتر کشورها، بخش عمده‌ای از منابع درآمدی دولت، از طریق مالیات تامین می‌شود. سهم مالیات از کل درآمدهای عمومی در میان کشورها متفاوت است و میزان آن بستگی به سطح توسعه و ساختار اقتصادی آنها دارد. در این میان، فرار مالیاتی و گریز از مالیات در کشورها باعث شده است تا درآمدهای مالیاتی کشورها، همواره از آنچه که برآورد می‌شود کمتر باشد لذا تمامی کشورها تلاش خود را برای مقابله با این پدیده به کار می‌گیرند.

در کشورهای پیشرفته به علت پیشرفت تکنولوژی و بانکداری، اطلاعات نسبت به ثروت، درآمد و معاملات افراد حقیقی و حقوقی نسبتاً دقیق است و در این جهت مشکل زیادی ندارند. ولی در کشورهای درحال توسعه، رشد بیش از حد بخش خدمات، ضعف سیستم بانکی و عدم ثبت دقیق معاملات و انتقالات، موجب شده است مسئولان مربوطه نتوانند اطلاعات دقیقی از درآمد و ثروت افراد به دست آورند. وجود این مساله و ضعف اعتقاد مردم به سیستم مالیاتی موجب عدم اعلام صحیح درآمد یا ثروت واقعی افراد گردیده که نتیجه آن گسترده شدن میدان فرار از مالیات است.

یکی از منابع درآمدی دولت‌ها و از اصلی‌ترین راه‌های پیشرفت یک کشور، درآمدهای مالیاتی است. در کشورهای صنعتی و پیشرفته مهم‌ترین منبع درآمدی دولت‌ها مالیات است. نزدیک به ۵۰ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور دانمارک را درآمدهای مالیاتی تشکیل می‌دهد.

آن طور که سازمان توسعه و همکاری اقتصادی اعلام کرده است، مالیات بر درآمد ۱۶.۹ درصد از درآمد مالیاتی دولت آمریکا را تشکیل می‌دهد که بیشتر از متوسط ۱۳.۵ درصدی کشورهای عضو این سازمان است.

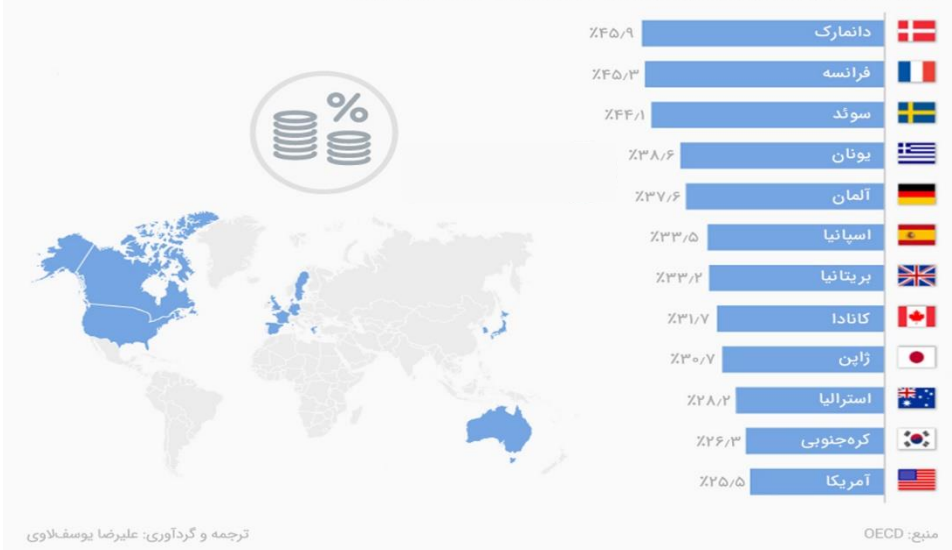
آمریکایی‌ها به طور متوسط ۹۷۰۰ دلار از درآمد سالانه خود را به دولت تحت عنوان مالیات بر درآمد می‌پردازند.

بنابر اعلام سازمان توسعه و همکاری اقتصادی فرانسه بیشترین سهم درآمد مالیاتی از تولید ناخالص داخلی را در بین کشورهای پیشرفته دارد. این کشور با نرخ مالیات بر تولید ناخالص داخلی ۴۶.۲ درصد در سال ۲۰۱۷، بیشترین درآمد مالیاتی را داشته است و پس از آن، دانمارک با ۴۶ درصد، بلژیک با ۴۴.۶ درصد، هلند با ۳۸.۸ درصد، ژاپن با ۳۰.۶ درصد و آمریکا با ۲۷.۱ درصد در رده‌های دوم تا ششم جای گرفته‌اند.

در زیر سهم مالیات در تولید ناخالص داخلی کشورها را در سال ۲۰۱۶ مشاهده می‌کنید.

کشورهایی که بیشترین مالیات را از شهروندانشان می‌گیرند

اینفوگرافیک زیر سهم مالیات برخی از کشورها از تولید ناخالص داخلی را در سال ۲۰۱۶ نشان می‌دهد.

مالیات و فرار مالیاتی در ایران

رهبر انقلاب برای نخستین بار در سال ۱۳۸۹ ضرورت پدید آوردن اقتصاد مقاومتی در کشور را عنوان کردند. پس از آن نیز بر ثمربخش بودن اقتصاد مقاومتی، اهمیت برنامه‌ریزی و ثبات برنامه‌های اقتصادی، مدیریت مصرف، کاهش اتکا به درآمدهای نفتی و نیز مردمی کردن اقتصاد، اهمیت شرکت‌های دانش‌بنیان، اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و حمایت از تولید مکرراً تأکید داشته‌اند.

درآمد حاصل از نفت همچنان بخش مهمی از درآمد کشور را تشکیل می‌دهد. این درآمد اولاً تک محصولی و ناشی از فروش دارایی‌های سرمایه‌ای کشور است و ثانیاً متأثر از رفتار کشورهای متخاصم است که تحریم خرید نفت ایران از سوی اتحادیه اروپا نمونه‌ای از آن به شمار می‌رود. به‌ویژه وقتی این تصمیم با تحریم‌های مالی همراه می‌شود، دریافت درآمد فروش آن مقدار از نفت به دیگر کشورها هم عملاً مشکل می‌شود. لذا وابستگی بودجه‌ی کشور به این مقدار از درآمد نفتی یک نقطه‌ی ضعف مهم است.

در سال‌های اخیر با عنایت به افزایش تحریم‌ها و کاهش درآمدهای دولت، مسئولین به صورت جدی تری به فکر استفاده از ظرفیت‌های پایه‌های مالیاتی و عملیاتی شدن آنها افتاده‌اند تا مانند بسیاری از کشورهای پیشرفته، ایران نیز با پایان دادن به وابستگی بوده و درآمدهای کشور از پول فروش نفت، به سمت درآمدهای پایدار برود.

هر چند مسئولان تلاش خود را برای استقرار پایه‌های مالیاتی انجام داده‌اند ولی به علل ذکر شده شاهد فرار مالیاتی گسترده در کشور هستیم که با ایجاد شفافیت اداری-اقتصادی و فرهنگ‌سازی تا حدود زیادی می‌توان این امر ناپسند را کاهش داد.

فرار مالیاتی، ریشه در پهنای تاریخ مالیات ستانی در سطح جهان دارد. اصولاً انسانها از اینکه اموال و دارایی خود را به رایگان در اختیار کسی بگذارند احساس خوبی ندارند. این امر موجب شده که دولت‌ها همواره در امر دریافت مالیات از مودیان مالیاتی دچار چالش و دشواری شوند.

در بیشتر موارد، روند امر مالیات ستانی هزینه‌های گزافی را برای دولت‌ها در برداشته و مشکلات عدیده‌ای برای نظام مالیاتی به وجود می‌آورد. تنها راه گریز از این مسئله، ترویج فرهنگ مالیاتی و به کار بستن راهکارهایی برای اقناع افکار عمومی جامعه و بالاخص مودیان مالیاتی در خصوص نقش مالیات در اداره امور و کمک به گسترش عمران و آبادانی کشور می‌باشد.

در هر کشوری به فراخور فرهنگ و اعتقادات آن کشور راه‌های متفاوتی برای این امر در پیش گرفته می‌شود. البته مهمترین راهکار، تدوین قوانینی شفاف و متقن و محکم در خصوص مالیات و مسائل جانبی آن است.

اشاعه فرهنگ پرداخت مالیات در جامعه، نیاز به سرمایه‌گذاری و آگاهی دادن مردم به نتایج و آثار مثبت آن دارد.

مردم باید حس کنند که پرداخت مالیات یک نوع مشارکت ملی است و برای رسیدن به پیشرفت اقتصادی و عظمت و اقتدار کشور میزان همکاری افراد یک جامعه با دولت و تمایل آنها به پرداخت داوطلبانه مالیات‌های قانونی از یک سو به درجه رشد اجتماعی و از دیگر سو به میزان اعتماد آنان نسبت به دولت بستگی دارد و تنها در چنین شرایطی است که مردم ارائه اظهارنامه را نشان قانونمندی خود دانسته و پرداخت به موقع مالیات و بها دادن به دستگاه مالیه کشور را یاری نمودن دولت در قبال برنامه‌های اقتصادی خواهند دانست.

در خصوص فرار مالیاتی در ایران مسئولان رقم‌های متفاوتی را بین ۳۰ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان اعلام کرده‌اند. مهمترین دسته‌های فرار مالیاتی را می‌توان به چهار گروه دسته‌بندی کرد:

الف- فرار مالیاتی با سوءاستفاده از معافیت‌های مناطق آزاد و استثنائات جاری

علیرغم اینکه فعالان مناطق آزاد موظف به ارائه اظهارنامه به سازمان امور مالیاتی و شفاف سازی فعالیت‌های خود هستند، این شفاف سازی صورت نمی‌پذیرد و باعث فرار مالیاتی می‌شود. در کنار عدم شفافیت مالیاتی، اعطاء معافیت مالیات ارزش افزوده به تمامی مشاغل در مناطق آزاد نیز سبب رقابت نابرابر تولیدکنندگان با دلالان و خرده فروش‌ها و همچنین به صرفه بودن قاچاق و واردات بی رویه کالاهای نهایی مشابه تولید داخل به مناطق آزاد و سرزمین‌های اصلی شده است.

راهکار: راه جلوگیری از سوءاستفاده از معافیت‌های مالیاتی مناطق آزاد، کولبری، ته لنجی و ملوانی شفافیت در ثبت سفارش کالاهای وارداتی و اعمال ضریب صفر است تا جریان مالی و خدماتی و پولی شامل معافیت‌ها شفاف شود و همزمان معافیت مالیات ارزش افزوده حذف گردد.

ب- مشاغل خاص

فرار مالیاتی مشاغل پردرآمد مانند پزشکان، وکلا، تلافروشان و ... که در ارتباط مستقیم با مردم هستند ولی بخش عمده‌ای از آنها مالیات پرداخت نمی‌کنند یا حداقلی پرداخت می‌کنند.

راهکار: فرارمالیاتی اقشار پردرآمد با کمک پایانه‌های فروش (POS) قابل جلوگیری است. نکته مهم در این حوزه نقش مردم است که باید آگاهی داشته باشند و از مشاغل اینچنینی مطالبه کنند که حتماً از POS استفاده کنند و از روشهایی نظیر پرداخت نقدی و کارت به کارت و... استفاده نکنند و دادستان‌ها و سازمان‌های امورمالیاتی شهرها و استان‌ها که باید نصب و استفاده از این دستگاه‌ها را مطالبه کنند.

با تقاطع گیری اطلاعات اقتصادی مثل بیمه و حساب‌های بانکی و اطلاعات پایانه‌های فروش راه فرارمالیاتی این اقشار نیز بسته می‌شود.

ج- کارت بازرگانی

فرار مالیاتی کارت‌های بازرگانی عمدتاً به کارت‌های بازرگانی اجاره‌ای برمی‌گردد که کارت را به نام اشخاص بی بضاعت می‌گیرند و با آن واردات انجام می‌دهند.

راهکار: در این زمینه باید بازرگانی واقعی شناسایی شود تا سوءاستفاده از کارت‌های بازرگانی پایان یابد که این امر باید با استعلام تحصیلات و سوابق اشخاص توسط سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری بازرگانان در هنگام دریافت کارت بازرگانی مورد بررسی قرار گیرد.

د- دلان و سوداگران

فرارمالیاتی دلان و سوداگران که با خرید و فروش مسکن، خودرو، ارز و... به سودهای کلانی می‌رسند و مالیات نیز پرداخت نمی‌کنند.

راهکار: در این زمینه باید شفافیت هویتی و مالی خریدار و فروشنده با تقاطع گیری اطلاعات استعلام و براساس میزان گردش مالی حساب‌های بانکی، بیمه و فاکتورها با وضع مالیات بر عایدی سرمایه از سوداگری و فرارمالیاتی جلوگیری کرد.

رویکرد نظام کیفری در ایران به فرار مالیاتی

همواره پیشگیری از درمان بهتر است و یکی از مهم ترین مسائل مربوط به وضع و اجرای کارآمد نظام مالیاتی، شناسایی راه های فرار از پرداخت مالیات و راهکارهای جلوگیری از آنهاست، با این وجود تدوین قوانین کیفری در این خصوص برای منع از انجام عمل غیرقانونی بسیار حائز اهمیت است. در ایران قانونگذار در ماده ۲۷۴ اصلاحیه قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۹۴ این پدیده اقتصادی را جرم انگاری و کیفر حبس برای آن پیش بینی نموده است.

در ماده ۲۷۴ صراحتاً جرم انگاری و مجازات حبس تعزیری درجه ۶ را برای فرار مالیاتی آن پیش بینی نمود. در این ماده آمده است: موارد زیر جرم مالیاتی محسوب می شود و مرتکب یا مرتکبان حسب مورد، به مجازات های درجه ۶ محکوم می گردند:

- ۱- تنظیم دفاتر، اسناد و مدارک خلاف واقع و استناد به آن
- ۲- اختفای فعالیت اقتصادی و کتمان درآمد حاصل از آن
- ۳- ممانعت از دسترسی مأموران مالیاتی به اطلاعات مالیاتی و اقتصادی خود یا اشخاص ثالث در اجرای ماده (۱۸۱) این قانون و امتناع از انجام تکالیف قانونی مبنی بر ارسال اطلاعات مالی موضوع مواد (۱۶۹) و (۱۶۹ مکرر) به سازمان امور مالیاتی کشور و وارد کردن زیان به دولت با این اقدام
- ۴- عدم انجام تکالیف قانونی مربوط به مالیات های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده در رابطه با وصول یا کسر مالیات مودیان دیگر و ایصال آن به سازمان امور مالیاتی در مواعذ قانونی تعیین شده
- ۵- تنظیم معاملات و قراردادهای خود به نام دیگر، یا معاملات و قراردادهای مودیان دیگر به نام خود برخلاف واقع.
- ۶- خودداری از انجام تکالیف قانونی در خصوص تنظیم و تسلیم اظهارنامه مالیاتی حاوی اطلاعات درآمدی و هزینه ای در سه سال متوالی.

۷- استفاده از کارت بازرگانی اشخاص دیگر به منظور فرار مالیاتی

با توجه به این ماده از قانون عناصر تشکیل دهنده جرم فرار مالیاتی را می توان فعالیت در اقتصاد زیر زمینی، انجام معاملات صوری، ارائه بیان فروش کمتر از میزان واقعی، کاهش غیرواقعی ارزش واحد، ثبت معاملات و درآمدها در دفاتر جداگانه، قلمداد نمودن درآمد یا فعالیت از موارد معافیت، تنظیم غیر واقعی حساب سود و زیان، ترازنامه، حساب و خلاصه وضعیت درآمد و هزینه،

تنظیم خلاف واقع مدارک تشخیص مالیات (ماده ۲۰۱ هرگاه مودی به قصد فرار از مالیات از روی علم و عمد به ترازنامه و حساب سود و زیان یا به دفاتر و اسناد و مدارکی که برای تشخیص مالیات ملاک عمل می‌باشد و برخلاف حقیقت تهیه و تنظیم شده است استناد نماید یا سه سال متوالی از تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان خودداری کند علاوه بر جریمه‌ها و مجازات‌های مقرر در این قانون از کلیه معافیت‌ها و بخشودگی‌های قانونی در مدت مذکور محروم خواهد شد و ماده ۲۷۴ که در بالا ذکر شده است)، استناد به مدارک خلاف حقیقت، عدم تسلیم اظهارنامه، ترازنامه، حساب سود و زیان، بر شمرد.

با این گذر اجمالی به وضوح قابل درک است که رویکرد قوانین کیفری ایران به فرار مالیاتی هم پیشگیرانه و هم بازدارنده است و به نوعی ضمانت اجرای محکمی برای جلوگیری از فرار مالیاتی پیش بینی شده است.

راهکارها

- ۱- اعتبار اسناد کاغذی منوط به استعلام صحت مندرجات آن باشد
- ۲- فاکتورها باید شناسه ثبتی داشته باشند و قابل استعلام باشند
- ۳- پیگیری اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان
- ۵- تبدیل معافیت‌ها به نرخ صفر
- ۶- تعیین حد مجاز فعالیت حساب‌های بانکی متناسب با اظهارنامه مالیاتی باشد
- ۸- کارکرد پایانه فروش ملاک اخذ مالیات قرار گیرد
- ۹- تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری
- ۱۰- اختیارات ممیزان در فرآیندهای تعیین مالیات کمتر شود
- ۱۱- سطح ارتباط بین ممیز و مودی را حداقل رسانده شود
- ۱۲- شفاف شدن تصمیمات ممیزان در فرآیندهای تعیین مالیات
- ۱۳- گره زدن میزان مالیات که نشاندهنده میزان درآمد است با میزان تسهیلات علی‌الخصوص وام‌های بانکی
- ۱۴- نظارت بر تراکنش‌های مالی و تقاطع‌گیری با سایر اطلاعات اقتصادی افراد

اقدامات اجرایی لازم در راستای مبارزه با فرار مالیاتی

اقدامات مورد نیاز	سرفصل
۱- پیگیری بهره برداری از موتور ریسک توسط سازمان امور مالیاتی ۲- پیگیری انتخاب سیستمی ممیز توسط سازمان امور مالیاتی ۳- پیگیری تهیه سامانه تولید اظهارنامه برآوردی توسط سازمان امور مالیاتی	هوشمند سازی و کاهش نقش انسان و ساز و کارهای اداری
۱- پیگیری اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان توسط سازمان امور مالیاتی	پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان
۱- اصلاح ساختار دریافت گزارشات مردمی فرار مالیاتی توسط سازمان امور مالیاتی ۲- پیگیری ابلاغ دستورالعمل ماده (۳۴) آئین نامه ماده (۲۱۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ توسط رئیس کل سازمان امور مالیاتی	سوت زنی (حمایت و پیگیری)
۱- ایجاد زیر ساخت تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری توسط بانک مرکزی ۲- محدود سازی سطح فعالیت حساب‌های شخص توسط بانک مرکزی ۳- اعطای حساب تجاری به اشخاص صرفاً با اخذ تایید از سازمان امور مالیاتی به جهت داشتن پرونده مالیاتی توسط بانک مرکزی ۴- اصلاح ساختار رسیدگی به تراکنش‌های بانکی توسط سازمان امور مالیاتی	تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری

تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری

طی سال‌های اخیر میزان نقدینگی کشور افزایش چشمگیری داشته است اما به دلیل عدم هدایت صحیح آن، رشد اقتصادی مد نظر حاصل نشده است. پیش‌نیاز جلوگیری از هجوم نقدینگی به سمت فعالیت‌های غیر مولد، رصد جریان انتقال کالا در بازارهایی از جمله طلا، ارز، مسکن، خودرو و سایر بازارهایی است که ظرفیت سوداگری در آن‌ها وجود دارد. گردش غیر شفاف نقدینگی باعث شده است فعالیت‌های بسیاری در فضای اقتصادی انجام شود اما به دلیل اینکه امکان شناسایی آن‌ها وجود ندارد، دولت نمی‌تواند از ظرفیت درآمدی آن به طور کامل بهره‌بردارد؛ که این شرایط اقداماتی چون فرار مالیاتی و پولشویی را در پی خواهد داشت.

پیش‌نیاز ممانعت از هجوم نقدینگی به سمت فعالیت‌های غیر مولد و همچنین پایان دادن به فرار مالیاتی و پولشویی، شناسایی دقیق جریان مالی اقتصاد است که از طریق شفافیت تراکنش‌های بانکی امکان‌پذیر است.

تفکیک حساب‌های بانکی شخصی از تجاری و شفاف‌سازی تراکنش‌ها اقدام مهمی است که باید در این راستا انجام گیرد؛ تا شرایط بهبود گردش نقدینگی و بررسی عملکرد فعالان اقتصادی برای تصمیم‌گیران فراهم شود.

با این دو اقدام، حساب‌های شخصی دارای سقف مشخص تراکنش شده که بالاتر از این سقف باید گزارش شود؛ در مقابل حساب‌های تجاری سقف محدود کننده‌ای نداشته اما تراکنش‌های آن در اظهار نامه مالیاتی ارائه می‌گردد. در واقع حساب شخصی برای درآمد و مخارج متعارف یک شخص یا خانوار در طول سال و حساب تجاری برای انجام تراکنش‌های مربوط به کسب و کار تجاری استفاده می‌شود.

این تقسیم‌بندی با قوانین مالیاتی کشور نیز سازگار است؛ چرا که در حال حاضر اخذ مالیات از اشخاص حقیقی مبتنی بر درآمد سالانه است و طبق ماده ۹۳ قانون مالیات‌های مستقیم با آن رفتار می‌شود و مالیات اشخاص حقوقی تجاری مبتنی بر سود سالانه (کسر هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات از مجموع درآمد) است و طبق ماده ۱۰۵ قانون مالیات‌های مستقیم از آن‌ها مالیات اخذ می‌شود.

روش شناسایی جریان مالی اقتصاد

در حال حاضر سه دسته تراکنش بانکی در اقتصاد وجود دارد:

۱. تراکنش‌های تجاری که با حساب‌های حقوقی شرکت‌ها انجام می‌شود. این تراکنش‌ها در حال حاضر نسبتاً شفاف هستند. زیرا در هنگام بازرسی مالیاتی صورت حساب کامل حساب شرکت با دفاتر ارائه شده آن تطبیق داده می‌شود.

۲. تراکنش‌های شخصی که با حساب‌های شخصی افراد انجام می‌شود. این تراکنش‌ها در حال حاضر شفاف نیستند اما نیازی به شفافیت آن‌ها وجود ندارد. زیرا معاملات مربوط به مخارج روزمره خانوار اساساً مشکل خاصی برای کشور ایجاد نمی‌کند.

۳. تراکنش‌های تجاری که با حساب‌های شخصی افراد انجام می‌شود. شرکت‌های دو دفتره عموماً فرار مالیاتی خود را با استفاده از حساب بانکی مدیرعامل شرکت، منشی، آبدارچی و یا یکی از افراد شرکت انجام می‌دهند و دلالتان بازارهای غیرمولد در بیشتر معاملاتشان از حساب شخصی خود و اطرافیان شان استفاده می‌کنند. فعالیت‌های غیرقانونی و قاچاق هم عمدتاً با حساب‌های اجاره‌ای انجام می‌شود.

مانع اصلی برای رصد و شناسایی جریان مالی اقتصاد، آن دسته از تراکنش‌های تجاری هستند که با حساب‌های شخصی افراد انجام می‌شود. در نتیجه از اقداماتی که برای شناسایی جریان مالی اقتصاد باید در دستور کار قرار گیرد، تفکیک حساب‌های بانکی شخصی از تجاری و شفاف سازی هر تراکنش بر اساس قواعد مشخص است.

قانون پایانه‌های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان

تعاریف

ماده ۱- در این قانون، اصطلاحات زیر در معانی مشروحه مربوط به کار می‌روند:

الف - سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور

ب - پایانه فروشگاه‌های: رایانه، دستگاه کارتخوان بانکی (POS)، درگاه پرداخت الکترونیکی یا هر وسیله دیگری که امکان اتصال به شبکه‌های الکترونیکی پرداخت رسمی کشور و سامانه مؤدیان را داشته و از قابلیت صدور صورتحساب الکترونیکی برخوردار باشد.

پ - سامانه مؤدیان: سامانه‌ای است تحت مدیریت سازمان که در آن به هر مودی، کارپوشه ویژه‌ای اختصاص یافته و تبادل اطلاعات میان مؤدیان و سازمان منحصر از طریق آن کارپوشه انجام می‌شود. مؤدیان می‌توانند با استفاده از هرگونه سخت افزار یا نرم افزار اعم از رایانه شخصی، پایانه فروشگاه‌های، سامانه‌های ابری یا هر وسیله دیگری که حافظه مالیاتی به آن متصل شده باشد، به سامانه مؤدیان متصل شوند. مرجع نهائی ثبت، صدور و استعلام صورتحساب الکترونیکی، سامانه مؤدیان می‌باشد.

ت - حافظه مالیاتی: نوعی حافظه الکترونیکی است که برای ثبت و نگهداری اطلاعات مندرج در صورتحساب‌های الکترونیکی و انتقال آن به سامانه مؤدیان مورد استفاده قرار می‌گیرد. حافظه مالیاتی می‌تواند به شکل سخت افزاری یا نرم افزاری باشد. حافظه مالیاتی تحت نظارت سازمان، توسط مودی برای ثبت صورتحساب الکترونیکی مورد استفاده قرار می‌گیرد. هر حافظه مالیاتی باید دارای شماره شناسه‌یکتا باشد. شناسه‌یکتای حافظه مالیاتی توسط سازمان اختصاص داده می‌شود.

ث - صورتحساب الکترونیکی: صورتحسابی است دارای شماره منحصر به فرد مالیاتی که اطلاعات مندرج در آن، در حافظه مالیاتی فروشنده ذخیره می‌شود. مشخصات و اقلام اطلاعاتی صورتحساب الکترونیکی، متناسب با نوع کسب و کار توسط سازمان تعیین و اعلام می‌شود. در

مواردی که از دستگاه کارتخوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی به عنوان پایانه فروشگاهی استفاده می‌شود، رسید یا گزارش الکترونیکی پرداخت خرید صادره در حکم صورتحساب الکترونیکی است.

ج - اشخاص مشمول (مودیان): کلیه صاحبان مشاغل (صنفاً و غیرصنفاً) و اشخاص حقوقی موضوع فصل‌های چهارم و پنجم باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۳/۱۲/۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، مشمول این قانون هستند. در این قانون هرگاه از واژه مودی استفاده می‌شود، مراد، اشخاص مشمول است؛ مگر خلاف آن تصریح شده باشد.

چ - شرکت‌های معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی: اشخاص حقوقی دارای پروانه هستند که حسب ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان، نسبت به ارائه مشاوره و آموزش‌های لازم به مودیان، نصب و پشتیبانی تجهیزات موردنیاز برای ارائه خدمات مالیاتی از قبیل خدمات مربوط به صدور صورتحساب الکترونیکی و سایر امور غیرحاکمیتی (به تشخیص سازمان) با سازمان همکاری می‌کنند.

ح - کارگروه راهبری سامانه مودیان: به منظور سیاستگذاری در چهارچوب این قانون و با رعایت اسناد بالادستی و ایجاد هماهنگی بین نهادهای ذی ربط و نیز تدوین استانداردهای تبادل اطلاعات، در چهارچوب ملی تعامل‌پذیری اطلاعات، کارگروهی با حضور نمایندگان تام‌الاختیار سازمان و وزارتخانه‌های «ارتباطات و فناوری اطلاعات»، «صنعت، معدن و تجارت» و «اطلاعات» و بانک مرکزی تشکیل می‌شود. نمایندگان عضو کارگروه راهبری سامانه مودیان باید از میان کارکنان دستگاه‌های اجرائی مذکور انتخاب شوند. کارگروه راهبری سامانه مودیان به ریاست رئیس سازمان تشکیل می‌شود. مصوبات این کارگروه پس از تأیید وزیران امور اقتصادی و دارایی و ارتباطات و فناوری اطلاعات لازم‌الاجراء می‌باشد.

تکالیف اشخاص مشمول

ماده ۲- کلیه اشخاص مشمول مکلفند به ترتیبی که سازمان مقرر می‌کند، نسبت به ثبت نام در سامانه مودیان اقدام کنند. خرده‌فروشی‌ها و واحدهای صنفی که مستقیماً با مصرف‌کننده نهائی ارتباط دارند، علاوه بر عضویت در سامانه مودیان، موظف به استفاده از پایانه فروشگاهی می‌باشند.

استفاده از پایانه فروشگاه‌های برای مودیانی که مستقیماً با مصرف کننده نهائی ارتباط ندارند، الزامی نیست؛ اما مودیان مزبور موظفند کلیه صورتحساب‌های خود را به ترتیبی که سازمان مقرر می‌کند، از طریق سامانه مودیان صادر کنند. سازمان با همکاری اتاق اصناف ایران مکلف است نسبت به آموزش، توانمندسازی و مشاوره به اشخاص مشمول اقدام کند. کارگروهی مرکب از نمایندگان سازمان، اتاق اصناف ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در هر استان تشکیل می‌شود. کارگروه مذکور موظف است که به صورت سالانه درخواست مودیانی که اظهار به عدم توانایی در استفاده از پایانه‌های فروشگاه‌های و سامانه مودیان را دارند، بررسی کند و در صورتی که این کارگروه با در نظر گرفتن شرایط مودی نظیر ویژگی‌های جسمی، منطقه جغرافیایی، سابقه مالیاتی و زیرساختها و امکانات سخت افزاری و نرم افزاری، تشخیص به ناتوانی و یا توانایی کمتر وی در استفاده از پایانه‌های فروشگاه‌های و سامانه مودیان را دهد، شرکتهای معتمد ارائه دهنده خدمات مالیاتی موظف خواهند بود نسبت به آموزش، توانمندسازی، نصب و راه اندازی پایانه فروشگاه‌های و سامانه مودیان برای این دسته از مودیان اقدام کنند، به نحوی که مسئولیت و جریمه‌های عدم صدور صورتحساب الکترونیکی از طریق سامانه مودیان به نیابت از این قبیل مودیان برعهده شرکت‌های معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی خواهد بود. این مسوولیت و جریمه‌های موضوع این قانون، شامل مواردی که عدم صدور صورتحساب الکترونیکی ناشی از کتمان درآمد توسط مودی می‌باشد، نخواهد بود. مودیان مذکور مکلفند کارمزد (تعرفه) استفاده از خدمات شرکت‌های معتمد ارائه دهنده خدمات مالیاتی که مطابق با ترتیبات ماده (۲۶) این قانون تعیین می‌شود را پرداخت نمایند.

تبصره - فهرست مودیانی که به دلیل ارائه کالا و خدمات معاف از مالیات بر ارزش افزوده و نیز ماهیت کسب و کار آنها، امکان عضویت در سامانه مودیان و صدور صورتحساب الکترونیکی را ندارند، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و پس از تصویب هیأت وزیران، حداکثر تا پایان دی ماه هر سال برای عملکرد سال بعد توسط سازمان، اعلام خواهد شد.

ماده ۳- سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت پانزده ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، سامانه مودیان را راه اندازی و امکان ثبت نام مودیان در سامانه و صدور صورتحساب الکترونیکی را از طریق سامانه مزبور فراهم کند.

تبصره ۱- سامانه مودیان باید به گونه‌ای طراحی شود که امکان پاسخگویی به استعلامات الکترونیکی در خصوص اعتبارسنجی مودیان و أخذ و ارائه استعلام‌های لازم به دستگاه‌های اجرائی را از طریق بسترهای یکپارچه دولت اعم از سامانه دولت همراه و مرکز ملی تبادلات اطلاعات موضوع تبصره (۲) ماده (۶۷) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴/۱۲/۱۳۹۵ فراهم کند. همچنین سامانه مودیان باید قابلیت فراخوان و تبادل اطلاعات را از طریق مرکز ملی تبادلات اطلاعات داشته باشد.

تبصره ۲- سه ماه پس از انقضای مهلت مذکور در این ماده، فقط صورتحساب‌های الکترونیکی که از طریق سامانه مودیان صادر شده باشد، از سوی سازمان معتبر شناخته شده و مبنای محاسبه اعتبار مالیاتی برای مودیان خواهد بود.

تبصره ۳- مودیان به وسیله پایانه فروشگاهی که دارای حافظه مالیاتی و تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری می‌باشد مبادرت به صدور صورتحساب الکترونیکی می‌نمایند. ویژگی‌ها و مشخصات فنی پایانه فروشگاهی، حافظه مالیاتی و تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری مربوط، نحوه تبادل اطلاعات میان حافظه مالیاتی با سامانه مودیان توسط کارگروه راهبری سامانه مودیان تعیین می‌شود.

ماده ۴ - اصل بر صحت اطلاعات ثبت شده مودی در سامانه مودیان است، مگر خلاف آن اثبات شود. مأموران مالیاتی، جز در مواردی که مودی از ثبت نام در سامانه امتناع کرده و یا به ترتیبی که در ماده (۹) ذکر شده، اثبات شود که در ثبت اطلاعات خود در سامانه مودیان تخلف نموده است، حق مراجعه به محل فعالیت مودی و مطالبه دفاتر، اسناد و مدارک وی و رسیدگی به آنها را ندارند.

ماده ۵ - فرایند کلی ثبت معاملات و محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در سامانه مودیان به صورت زیر است:

الف - صورتحساب الکترونیکی، توسط فروشنده از طریق سامانه مودیان صادر می‌شود. در مورد مودیانی که مستقیماً با مصرف کننده نهائی ارتباط دارند، عملیات ثبت فروش و صدور صورتحساب الکترونیکی، توسط پایانه فروشگاهی انجام می‌شود.

ب - در صورتی که خریدار، مصرف کننده نهائی نبوده و خود عضو سامانه مودیان باشد، صورتحساب الکترونیکی صادر شده توسط فروشنده، به صورت خودکار به کارپوشه وی در سامانه مودیان منتقل می‌شود و به عنوان اعتبار مالیاتی برای او منظور می‌شود.

تبصره - مودیان مالیاتی مکلفند ظرف مدت سی روز از تاریخ درج صورتحساب الکترونیکی در کارپوشه مودیان نسبت به اعلام پذیرش یا عدم پذیرش این صورتحساب‌ها اقدام کنند. عدم اظهار نظر ظرف مدت مذکور به منزله تأیید صورتحساب مربوط می‌باشد.

پ - در پایان هر دوره سه ماهه، بدهی مالیات بر ارزش افزوده مودی که عبارت است از مابه التفاوت مالیات فروش و مالیات خرید (اعتبار مالیاتی) وی در طول دوره، طبق مقررات توسط سامانه محاسبه می‌شود.

در صورتی که مالیات فروش مودی بیشتر از مالیات خرید (اعتبار مالیاتی) وی باشد، مودی موظف است مابه التفاوت را به ترتیبی که سازمان مقرر می‌کند، به حساب سازمان واریز کند. متقابلاً در صورتی که مالیات فروش مودی کمتر از مالیات خرید (اعتبار مالیاتی) وی باشد، سازمان موظف است با رعایت ترتیبات قانونی مربوطه مابه التفاوت را به مودی مسترد کند.

ت - پس از اتمام مواعید مقرر در ماده (۳) این قانون، مأموران مالیاتی جز در مواردی که در این قانون اجازه داده شده، نباید در تشخیص بدهی مالیات بر ارزش افزوده اشخاص مشمول دخالت کنند.

ث - به منظور تکمیل اطلاعات سازمان در خصوص مودیانی که عضو سامانه مودیان نبوده یا بدون صدور صورتحساب الکترونیکی اقدام به فروش می‌کنند، سامانه مودیان باید به گونه‌ای طراحی شود که مودی بتواند خریدهای خود را که فروشنده برای آنها صورتحساب الکترونیکی صادر نکرده است، به سازمان اطلاع دهد.

تبصره - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است امکان انتقال الکترونیکی و برخط اطلاعات مالیات بر ارزش افزوده پرداخت شده توسط واردکنندگان را به سامانه مودیان از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات فراهم کند.

ماده ۶ - جمع صورتحساب‌های الکترونیکی صادره توسط هر مودی در هر دوره مالیاتی نمی‌تواند بیشتر از سه برابر فروش اظهار شده وی در دوره مشابه سال قبل، که مالیات آن به سازمان پرداخت شده یا ترتیب پرداخت آن داده شده است، باشد. جمع صورتحساب‌های الکترونیکی صادرشده در هر دوره مالیاتی برای واحدهای جدید التاسیس یا واحدهای فاقد سابقه مالیاتی نمی‌تواند بیش از سه برابر معافیت سالانه موضوع ماده (۱۰۱) قانون مالیات‌های مستقیم باشد. صدور صورتحساب الکترونیکی بیش از حد مجاز مقرر در این ماده برای کلیه مودیان منوط به پرداخت مالیات بر ارزش افزوده متعلقه یا تعیین ترتیب پرداخت بدهی مالیاتی یا ارائه تضامین کافی خواهد بود، در غیر این صورت به صورتحساب الکترونیکی صادرشده اعتبار مالیاتی تعلق نمی‌گیرد. آیین نامه اجرائی این ماده ظرف مدت شش ماه از لازم الاجراء شدن این قانون توسط سازمان تهیه می‌شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد. آیین نامه مذکور باید به گونه‌ای تنظیم شود که راهاندازی کسب و کارهای جدید و فعالیت بنگاه‌های اقتصادی با مشکل مواجه نشده و در عین حال، مانع شکل‌گیری مودیان صوری در نظام مالیاتی کشور شود.

ماده ۷- صورتحساب‌های الکترونیکی ثبت شده در سامانه مودیان به منزله ثبت آنها در سامانه فهرست معاملات موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم است و فروشنده و خریدار تکلیف اضافی در این مورد نخواهند داشت.

ماده ۸ - مودیانی که از ثبت نام در سامانه مودیان خودداری کنند و نیز خرده فروشی‌ها و واحدهای صنفی که مستقیماً با مصرف‌کننده نهائی ارتباط دارند، در صورتی که از پایانه فروشگاهی استفاده نکنند، مشمول امتیاز مذکور در ماده (۴) این قانون نمی‌باشند. سازمان موظف است معادل مالیات متعلق به فروش مودیان موضوع این ماده را به هر طریق ممکن از جمله مراجعه به محل‌های فعالیت و رسیدگی به دفاتر، اسناد و مدارک آنان، (اعم از فیزیکی و الکترونیکی) یا هرگونه مدارک و قرائنی که به دست می‌آورد، تعیین و مطالبه کند. در تعیین مالیات متعلق به این مودیان، هیچ‌گونه اعتبار مالیاتی برای خریدهای آنان منظور نخواهد شد. مودیان مزبور، در صورت اعتراض به میزان فروش اعلام شده توسط سازمان، می‌توانند با ارائه اسناد و مدارک مثبت به مراجع دادرسی مالیاتی مراجعه کنند.

تبصره - در صورتی که مودی موضوع این ماده قبل یا حین دادرسی به عضویت سامانه مودیان درآید، سازمان موظف است اعتبار مالیاتی وی را مطابق اعلام سامانه مودیان پذیرفته و از بدهی مالیاتی او کسر کند.

ماده ۹- در صورتی که مودی، برخی از فعالیت‌ها و یا معاملات خود را کتمان کند، یا از صدور صورتحساب‌های خود از طریق سامانه مودیان خودداری کرده یا در ثبت قیمت یا مقدار فروش مرتکب کم اظهاری یا بیش اظهاری شده باشد، سازمان موظف است موارد تخلف مودی را از طریق سامانه مودیان به اطلاع وی برساند. در صورتی که مودی موارد مزبور را پذیرفته و آنها را در کارپوشه خود در سامانه مودیان ثبت یا اصلاح کند، صرفاً مشمول جریمه‌های موضوع ماده (۲۲) این قانون خواهد شد.

در صورتی که مودی، آن موارد را نپذیرفته و از ثبت یا اصلاح آنها در سامانه مودیان امتناع کند، سازمان مراتب تخلف مودی را با اسناد و مدارک مثبت به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می‌دهد. در صورت تأیید تخلف توسط هیأت حل اختلاف مالیاتی، سازمان می‌تواند با مراجعه به مودی یا مطالبه دفاتر و اسناد او، نسبت به حسابرسی دوره‌های مالیاتی سال تخلف اقدام نماید. علاوه بر این، مودی متخلف مشمول جریمه‌های موضوع ماده (۲۲) این قانون خواهد بود.

ماده ۱۰- اشخاص مشمول مکلفند شماره حساب یا حساب‌های بانکی و شناسه‌یکتای دستگاه‌های کارتخوان بانکی یا درگاه‌های پرداخت الکترونیکی مورد استفاده برای فعالیت شغلی خود را به سازمان اعلام کنند.

تبصره - در موارد استفاده از حساب بانکی یا دستگاه کارتخوان بانکی (pos) یا درگاه‌های پرداخت الکترونیکی جدید، اشخاص مشمول مکلفند اطلاعات آنها را بلافاصله از طریق کارپوشه خود در سامانه مودیان به سازمان اعلام کنند.

ماده ۱۱ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با همکاری سازمان ظرف مدت یک سال پس از ابلاغ این قانون، نسبت به ساماندهی دستگاه‌های کارتخوان بانکی و یا درگاه‌های پرداخت الکترونیکی اقدام نموده و با ایجاد تناظر بین آنها با مجوز فعالیت و شماره اقتصادی بنگاه‌های اقتصادی به هر یک از پایانه‌های فروش، شناسه‌یکتا اختصاص دهد. پس از تخصیص شناسه مذکور، کلیه تراکنش‌های انجام شده از طریق حساب‌های بانکی متصل به دستگاه‌های

کارتخوان بانکی و نیز درگاه‌های پرداخت الکترونیکی به عنوان تراکنش‌های بانکی مرتبط با فعالیت شغلی صاحب حساب بانکی محسوب شده و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است در چهارچوب قانون و مقررات مربوطه، اطلاعات این تراکنش‌های بانکی شامل مانده اول دوره، وجوه واریزی، وجوه برداشت شده و مانده آخر دوره هر حساب بانکی را به منظور تکمیل پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مودیان موضوع ماده (۱۶۹ مکرر) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۰۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی به صورت برخط در اختیار سازمان قرار دهد.

تبصره - پس از انقضای موعد (گذشت زمان) مذکور در این ماده، اتصال دستگاه‌های کارتخوان بانکی (POS) و یا درگاه‌های پرداخت الکترونیکی که تعلق آن‌ها به مودی معین توسط سازمان امور مالیاتی تأیید نشده باشد، به شبکه پرداخت بانکی کشور ممنوع است. بانک مرکزی و حسب مورد کلیه بانک‌ها و ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت موظف هستند مشخصات بهره‌برداران کلیه دستگاه‌های کارتخوان بانکی (POS) و پایانه‌های پرداخت الکترونیکی را به سازمان اعلام کنند. در صورت تخلف از حکم این ماده، مرتکبان به غیر از حبس محکوم به مجازات درجه شش قانون مجازات اسلامی می‌شوند.

ماده ۱۲ - اشخاص مشمول مکلفند در صورتی که امکان صدور صورتحساب الکترونیکی به دلیل بروز حادثه یا نقص فنی فراهم نباشد مراتب را تا پایان روز اداری بعد، از طریق کارپوشه خود در سامانه مودیان یا به هر طریق دیگری که سازمان اعلام می‌کند، حسب مورد به سازمان یا شرکت معتمد ارائه دهنده خدمات مالیاتی اعلام کنند و تا زمان امکان‌پذیر شدن صدور صورتحساب الکترونیکی، فروش‌های خود را به ترتیبی که سازمان به موجب دستورالعملی مقرر می‌کند، ثبت و صورتحساب‌های صادره را به سازمان ارسال کنند.

تبصره - حکم این ماده در صورتی که امکان ثبت در سامانه موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم فراهم نباشد نیز جاری است.

ماده ۱۳ - در صورتی که به هر دلیل اعم از تعطیلی (موقت یا دائم) و یا انحلال واحد کسب و کار، بهره‌بردار از پایانه فروشگاهی به طور موقت یا دائم متوقف شود، اشخاص مشمول مکلفند

مراتب را ظرف مدت ده روز از توقف بهره برداری از طریق کارپوشه خود در سامانه مودیان حسب مورد به سازمان یا شرکت معتمد ارائه دهنده خدمات مالیاتی اعلام کنند.

تبصره - در مواردی که تعطیلی واحد کسی به حکم مراجع قانونی ذی ربط باشد و یا در موارد قوه قهریه یا بروز حوادث غیرمترقبه که مبتنی بر علل و جهاتی خارج از اراده اشخاص مشمول باشد و بر اثر آن اطلاع به سازمان ممکن نباشد، اشخاص مشمول تا رفع موانع قهریه مذکور از رعایت مهلت زمانی مقرر در این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۱۴ - اشخاص مشمولی که نسبت به تغییر شغل یا محل فعالیت، تغییر مالکیت یا اجاره واحد کسب و کار اقدام می‌کنند، مکلفند ظرف مدت ده روز تغییرات انجام شده را از طریق کارپوشه خود در سامانه مودیان حسب مورد به سازمان یا شرکت معتمد ارائه دهنده خدمات مالیاتی اعلام نمایند.

تکالیف سازمان، دستگاه‌ها و مراجع ذی ربط

ماده ۱۵ - اطلاعات سامانه مودیان، محرمانه است و سازمان مجاز به افشای آن جز به حکم قانون و یا مرجع قضائی نمی‌باشد. کارگروه راهبری سامانه مودیان مکلف است امکان استفاده از این اطلاعات را مشروط به رعایت ملاحظات امنیتی و حریم خصوصی اشخاص برای دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و سایر متقاضیان با شرایط زیر فراهم کند:

الف - در مورد دستگاه‌های اجرائی، دسترسی به این اطلاعات در مواردی خواهد بود که مطابق قوانین و مقررات، اطلاعات موجود در سامانه، در راستای انجام وظایف آن‌ها باشد.

ب - در مورد سایر متقاضیان، دسترسی به این اطلاعات در مواردی خواهد بود که متقاضی به منظور انجام امور تحقیقاتی و پژوهشی نیازمند استفاده از اطلاعات مزبور باشد. در این صورت متقاضی مکلف است درخواست مکتوب خود را که در بردارنده اطلاعات مورد نیاز است به همراه معرفی نامه از سوی دستگاه یا نهادهای پژوهشی مرتبط نظیر مراکز علمی و دانشگاهی به سازمان

ارائه کند. کارگروه راهبری سامانه مودیان موظف است با بررسی درخواست مزبور، اطلاعات مورد درخواست را به صورت داده‌های ناشناس و به میزان لازم جهت انجام تحقیقات و پژوهش مورد نظر در اختیار متقاضی قرار دهد.

تبصره ۱ - سازمان مکلف است در ایجاد و استقرار سامانه، نسبت به صیانت و حفاظت از اطلاعات اشخاص و رعایت مقررات امنیت فضای تبادل اطلاعات (افتا) اقدام کند.

تبصره ۲ - متخلفان از مفاد این ماده ضمن جبران خسارت وارده مشمول مجازات موضوع ماده (۲۷۹) قانون مالیات‌های مستقیم الحاقی مصوب ۳۱/۴/۱۳۹۴ می‌شوند. الزام به جبران خسارت شامل مواردی که وارد شدن آسیب منتسب به متخلف نیست، نمی‌گردد.

ماده ۱۶- مراجع ذی ربط مکلفند ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، فرآیند مربوط به صدور، تجدید، تمدید، اصلاح یا ابطال پروانه کسب و کار، کارت بازرگانی و مجوز فعالیت‌های اقتصادی را به گونه‌ای اصلاح کنند که هرگونه شروع فعالیت اقتصادی جدید، تغییر نوع فعالیت، تغییر مالک یا مالکان، تغییر مکان و سایر تغییرات مرتبط با کسب و کار اشخاص، بدون ثبت یا اصلاح اطلاعات مربوط در سامانه مودیان امکان پذیر نباشد. تشخیص مراجع ذی ربط با رعایت قوانین و مقررات مربوطه در هر مورد، با کارگروه راهبری سامانه مودیان است.

تشویق‌ها و تسهیلات

ماده ۱۷ - سازمان موظف است در پنج سال اول پس از استقرار سامانه مودیان به منظور تشویق صاحبان مشاغل موضوع فصل چهارم باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم که فروش‌های خود را با استفاده از پایانه فروشگاهی انجام داده و کالاها و خدمات موردنیاز خود را از واحدهای اقتصادی عضو سامانه مودیان خریداری کنند، معادل بیست درصد (۲۰٪) مالیات بر ارزش افزوده‌ای که مودی در هر دوره به سازمان پرداخت می‌کند یا یک درصد (۱٪) فروش وی (هر کدام کمتر باشد)، حداکثر تا شصت میلیون ریال در هر دوره مالیاتی به عنوان پاداش همکاری مودی، از مالیات بر ارزش افزوده دوره بعدی وی (و در صورتی که بیش از مالیات آن دوره باشد، دوره‌های بعد از آن) کسر کند.

تبصره - پاداش مودیان موضوع این ماده که طبق قانون، مشمول مالیات بر ارزش افزوده نیستند، از مالیات عملکرد آنها در همان سال کسر می‌شود. پاداشی که به این مودیان تعلق می‌گیرد، از پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات عملکرد ابرازی آنان بیشتر نخواهد بود.

ماده ۱۸- سازمان موظف است به منظور تشویق مصرف کنندگان نهائی (اشخاص حقیقی) که خریدهای خود را از فروشندگان مجهز به پایانه فروشگاهی و از طریق شبکه پرداخت بانکی انجام می‌دهند، از هر ده صورتحساب الکترونیکی صادرشده توسط پایانه‌های فروشگاهی یک صورتحساب را به صورت قرعه کشی برخط انتخاب کرده، دو برابر مبلغی را که خریدار براساس آن صورتحساب به عنوان مالیات بر ارزش افزوده پرداخت نموده است، به حساب بانکی وی مسترد کند. جوایز مزبور از محل وصولی جاری سازمان، طبق دستورالعملی که ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، پرداخت می‌شود.

تبصره ۱- سازمان مکلف است ترتیبی اتخاذ کند که مصرف کنندگان نهائی که از فروشندگان مجهز به پایانه فروشگاهی و از طریق شبکه پرداخت بانکی خرید می‌کنند، در صورت تمایل بتوانند صورتحساب‌های خرید خود و جوایز تعلق گرفته را مشاهده کنند.

تبصره ۲- جوایز موضوع این ماده تا میزان معافیت مالیات بر درآمد حقوق موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم برای هر شخص در سال از شمول مالیات و تسلیم اظهارنامه مالیاتی مربوط به این جایزه، معاف می‌باشد.

تبصره ۳- سازمان موظف است ترتیبی اتخاذ کند که مصرف کنندگان نهائی بتوانند از اصالت صورتحساب‌های صادرشده توسط فروشندگان اطمینان حاصل کنند.

ماده ۱۹- سازمان مکلف است اظهارنامه‌های مالیات بر عملکرد آن دسته از اشخاص مشمول را که تمامی مقررات این قانون را رعایت کرده‌اند و آن را بر مبنای اطلاعات مندرج در سامانه مودیان تنظیم و در مهلت مقرر ارائه نموده‌اند از طریق انطباق با اطلاعات موجود در پایگاه داده سازمان راستی آزمایی نموده و در صورت عدم مغایرت با اطلاعات پایگاه مذکور، اظهارنامه تسلیمی را بدون رسیدگی قبول کند.

تبصره ۱- به منظور حصول اطمینان از صحت اسناد اظهار شده در سامانه مودیان، سازمان مجاز است حداکثر دو و نیم درصد (۵/۲٪) مودیان مشمول قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده را که عضو سامانه مودیان هستند، به صورت تصادفی (به قید قرعه) انتخاب کرده و دفاتر آنان را مطالبه یا برای مشاهده دفاتر و اسناد، به محل کار آنان مراجعه کند. دستورالعمل این تبصره ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد. محدودیت مذکور در این تبصره نسبت به مودیانی که عضو سامانه مودیان نیستند، وجود ندارد.

تبصره ۲- مودیان می‌توانند اظهارنامه مربوط به مالیات عملکرد خود را از طریق سامانه مودیان ارائه کنند. سازمان موظف است ترتیبی اتخاذ کند که اطلاعات مربوط به خرید و فروش مودی عینا به اظهارنامه مالیات بر عملکرد وی منتقل شود و مودی تنها موظف به ثبت سایر اقلام اطلاعاتی مورد نیاز برای محاسبه مالیات عملکرد نظیر حقوق و دستمزد، اجاره و استهلاکات بر اساس مقررات مربوط و ضوابطی که سازمان تعیین می‌کند، می‌باشد.

ماده ۲۰- سازمان مکلف است در چهارچوب دستورالعملی که ظرف مدت شش ماه از لازم الاجراء شدن این قانون تهیه می‌شود و به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، آن دسته از اشخاص مشمولی که تمامی تکالیف مقرر در این قانون را رعایت کرده و از نرم افزارهای حسابداری مورد تأیید کارگروه راهبری سامانه مودیان استفاده می‌کنند، از ارائه دفاتر یا اسناد و مدارک موضوع قوانین مالیات‌های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده مستثنی کند.

ماده ۲۱- به سازمان اجازه داده می‌شود در صورت ثبت نام مودی در سامانه مودیان و انجام تکالیف قانونی مربوط، بدهی مالیات بر ارزش افزوده وی را که مربوط به سال ۱۳۹۶ و قبل از آن می‌باشد، مطابق دستورالعملی که توسط سازمان پیشنهاد شده و به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، قطعی نموده و کلیه جریمه‌های متعلقه را به مدت سه سال تعلیق کند. در صورت ارتکاب تخلفات مذکور در ماده (۹) این قانون توسط مودی در طول زمان تعلیق و محکومیت وی در هیأت حل اختلاف مالیاتی، مودی حسب رأی هیأت، ملزم به پرداخت تمام یا بخشی از جریمه‌های تعلیق شده خواهد بود. پس از انقضای مهلت فوق الذکر در صورت عدم ارتکاب تخلفات مذکور در ماده (۹)، جریمه‌های تعلیق شده بخشوده می‌شود.

ضمانت‌های اجرائی

ماده ۲۲- تخلفات و حسب مورد، جریمه‌های متعلقه به شرح زیر خواهد بود:

الف - عدم صدور صورتحساب الکترونیکی، معادل ده درصد (۱۰٪) مجموع مبلغ فروش انجام شده بدون صدور صورتحساب الکترونیکی یا بیست میلیون ریال، هر یک که بیشتر باشد.

ب - عدم عضویت در سامانه مودیان، عدم استفاده از پایانه فروشگاهی، عدم استفاده از حافظه مالیاتی، استفاده از حافظه مالیاتی متعلق به سایر مودیان، یا واگذاری حافظه مالیاتی خود به دیگران، معادل ده درصد (۱۰٪) مجموع مبلغ فروش انجام شده از آن طرق، یا بیست میلیون ریال، هر یک که بیشتر باشد و محرومیت از اعمال معافیت‌های مالیاتی، نرخ صفر و مشوق‌های موضوع قانون مالیات‌های مستقیم در همان سال مالی.

پ - عدم اعلام شماره حساب یا حساب‌های بانکی واحد اقتصادی که گردش مالی واحد از طریق آن یا آنها انجام می‌شود به سازمان، معادل ده درصد (۱۰٪) مجموع مبلغ فروش انجام شده از طریق آن حساب یا بیست میلیون ریال، هر یک که بیشتر باشد و محرومیت از اعمال معافیت‌های مالیاتی، نرخ صفر و مشوق‌های موضوع قانون مالیات‌های مستقیم در همان سال مالی.

ت - عدم تحویل صورتحساب چاپی به خریدار، حذف یا مخدوش کردن صورتحساب، معادل دو درصد (۲٪) مبلغ صورتحساب‌های مذکور یا معادل بیست میلیون ریال، هر یک که بیشتر باشد.

ث - عدم رعایت احکام مذکور در مواد (۱۲)، (۱۳) و (۱۴) این قانون، معادل یک درصد (۱٪) مبلغ فروش گزارش نشده یا معادل ده میلیون ریال، هر یک که بیشتر باشد.

تبصره ۱- مبلغ جریمه‌های ثابت مندرج در این قانون، متناسب با نرخ تورم سالانه بر اساس آخرین اعلام بانک مرکزی، هر سال توسط سازمان اعلام می‌شود.

تبصره ۲- سازمان نمی‌تواند بیشتر از پنجاه درصد (۵۰٪) جریمه‌های موضوع این ماده را مطابق ماده (۱۹۱) قانون مالیات‌های مستقیم مورد بخشودگی قرار دهد.

تبصره ۳- در صورت اعمال جریمه‌های موضوع بندهای «الف» و «ث» این ماده، جریمه موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم اعمال نمی‌شود. در صورت اعمال جریمه‌های مذکور در بند «ب»، جریمه‌های مذکور در بندهای «الف» و «ت» اعمال نمی‌شود.

ماده ۲۳- هر شخصی که به قصد تقلب یا اخلال در نظام مالیاتی کشور، اقدام به تولید، عرضه یا استفاده از تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری و پایانه‌های فروشگاهی معیوب یا تجهیزات معیوب کننده کند، یا پایانه فروشگاهی خود یا دیگران را تخریب کند، علاوه بر جبران ضرر و زیان، حسب مورد به یک یا چند مورد از مجازات‌های تعزیری درجه شش قانون مجازات اسلامی به غیر از حبس، محکوم می‌شود.

تبصره ۱- تکرار جرم موضوع این ماده برای بیش از سه بار، حسب مورد موجب مجازات‌های تعزیری درجه پنج قانون مجازات اسلامی به غیر از حبس، می‌شود.

تبصره ۲- اقدام به جرم موضوع این ماده به صورت گروهی و سازمان یافته، موجب مجازات‌های تعزیری درجه چهار قانون مجازات اسلامی به غیر از حبس، حسب مورد می‌شود.

ماده ۲۴- در صورت عدم رعایت احکام مذکور در ماده (۲) این قانون، سازمان موظف است مراتب تخلف را به وی و مرجع صادرکننده مجوز فعالیت واحد متخلف اعلام کند. مرجع مذکور مکلف است حداکثر ظرف مدت یک هفته از اعلام سازمان، نسبت به اخطار کتبی به واحد متخلف اقدام کند. چنانچه واحد مذکور ظرف مدت ده روز از تاریخ دریافت اخطار، نسبت به عضویت در سامانه مودیان اقدام نکند، برای بار اول به مدت دو هفته و برای بار دوم از دو تا شش ماه با اعلام مرجع صدور مجوز، توسط نیروی انتظامی، و در مورد کسب و کارهای مجازی، توسط کارگروه تعیین مصادیق مجرمانه، تعطیل یا مسدود خواهد شد. در صورتی که پس از گذشت پانزده روز، مرجع صادرکننده مجوز تعطیلی واحد متخلف را به نیروی انتظامی یا کارگروه تعیین مصادیق مجرمانه ابلاغ نکند، سازمان موظف است رأساً تعطیلی واحد متخلف را به نیروی انتظامی یا کارگروه مذکور ابلاغ کند. در این صورت، مرجع صادرکننده مجوز، با متخلف در پرداخت مالیات و جریمه‌ها مسئولیت تضامنی خواهد داشت.

تبصره ۱- در صورت تداوم تخلف واحد کسب و کار پس از گذشت یک سال، مجوز فعالیت واحد متخلف توسط مرجع صادرکننده مجوز ابطال خواهد شد.

تبصره ۲- بانک مرکزی موظف است درگاه‌ها و پایانه‌های پرداخت واحد متخلف را در زمان تعطیلی یا تعلیق فعالیت آن واحد، مسدود کند.

ماده ۲۵- پس از انقضای مواعد (مهلت‌ها) مذکور در ماده (۳) این قانون، صورتحساب‌هایی که در سامانه مودیان ثبت نشده باشد، معتبر نبوده و قابل استناد در مراجع دادرسی مالیاتی نخواهد بود.

تبصره ۱- ذی حسابان و مدیران مالی دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸/۷/۱۳۸۶ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن مکلفند در پذیرش اسناد هزینه‌ای، مفاد این ماده را رعایت کنند.

تبصره ۲- سازمان مکلف است امکان راستی آزمایی صورتحساب‌های موضوع این ماده را برای خزانه داری کل، دیوان محاسبات کشور و سایر دستگاه‌های نظارتی حسب مورد فراهم کند.

نظارت بر اجراء

ماده ۲۶- سازمان می‌تواند جهت حصول اطمینان از عملکرد صحیح مودیان در خصوص صدور صورتحساب الکترونیکی و ثبت دقیق معاملات در سامانه مودیان، اطمینان از انجام تکالیف قانونی توسط مودیان، ارائه آموزش و مشاوره‌های فنی و غیرمالیاتی به مودیان، پشتیبانی و استانداردسازی تجهیزات مورد استفاده مودیان و دریافت استعلام‌های موردنیاز، از جمله گزارش‌های الکترونیکی پرداخت، از خدمات شرکتهای ایرانی معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی استفاده کند.

شرایط، نحوه انتخاب، چگونگی ارتباط با سازمان و مودیان، تعیین تعرفه‌ها و سایر مقررات مربوط به شرکت‌های ایرانی معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی، براساس قوانین مربوطه به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت شش ماه از لازم الاجراء شدن این قانون توسط کارگروه راهبری سامانه مودیان تهیه می‌شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

نظارت بر حسن اجرای این قانون برعهده کارگروه یادشده بوده و کارگروه مزبور موظف است هر شش ماه گزارش عملکرد سازمان را در این خصوص به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۲۷- سازمان مکلف است با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۲۵/۰۳/۱۳۸۷ و اصلاحات بعدی آن و قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴/۱۲/۱۳۹۵، متناسب با ظرفیت فنی و اجرائی کشور نسبت به ایجاد مرکز تنظیم مقررات در ساختار سازمانی به منظور نظارت بر شرکتهای معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی، تنظیم مقررات و تعیین استانداردها و مشخصات فنی و شاخص‌های توسعه نظام شبکه پایانه‌های فروشگاهی و صورتحساب الکترونیکی اقدام نماید. مصوبات مرکز مذکور پس از تأیید وزیران امور اقتصادی و دارایی و ارتباطات و فناوری اطلاعات لازم الاجراء است.

ماده ۲۸- نحوه مطالبه، وصول، تقسیط، بخشودگی و ترتیبات پرداخت مربوط به جریمه‌های موضوع این قانون طبق احکام قانون مالیات‌های مستقیم خواهد بود.

ماده ۲۹- پس از انقضای مواعد مذکور در ماده (۳) این قانون، تبصره (۲) ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن لغو و احکام مندرج در تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) ماده (۱۵) و همچنین ماده (۶۶) قانون نظام صنفی کشور مصوب ۲۴/۱۲/۱۳۸۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن برای اشخاص مشمول این قانون منتفی می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر بیست و نه ماده و بیست و هشت تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم مهرماه یکهزار و سیصد و نود و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱/۸/۱۳۹۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

معافیت‌های مالیاتی

ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم

۱. واحدهای تولیدی و معدنی
۲. واحدهای تولید فناوری اطلاعات
۳. درآمدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری
۴. افزایش نیروی کار شاغل
۵. سرمایه گذاری مجدد و درآمدهای حمل و نقل
۶. درآمد تولیدی شرکت‌های خارجی
۷. تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی
۸. دفاتر گردشگری و زیارتی
۹. هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی
۱۰. معافیت موضوع مواد ۱۳۲ و ۱۳۸ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

معافیت واحدهای تولیدی و معدنی

۱- میزان معافیت:

- صد در صد درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی واحدهای تولیدی و معدنی، اشخاص حقوقی غیر دولتی:
- در مناطق کمتر توسعه‌یافته به مدت ۱۰ سال و در سایر مناطق به مدت ۵ سال
- در صورت استقرار در شهرک‌های صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی:
- در مناطق کمتر توسعه‌یافته به مدت ۱۳ سال و در سایر مناطق به مدت ۷ سال به نرخ صفر مشمول مالیات است.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- صدور پروانه بهره‌برداری یا قرارداد استخراج و فروش از طرف وزارتخانه ذیربط از تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱ و به بعد
- عدم استقرار در شعاع ۱۲۰ کیلومتری مرکز تهران به استثنای شهرک‌های صنعتی استان‌های قم و سمنان
- عدم استقرار در شعاع ۵۰ کیلومتری مرکز اصفهان و ۳۰ کیلومتری مراکز سایر استان‌ها و شهرهای با جمعیت بیش از سیصد هزار نفر به استثنای شهرک‌های صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی مستقر در فواصل این بند
- عدم استفاده از معافیت موضوع بند (ث) ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم برای احداث واحد تولیدی و معدنی
- ابراز درآمد حاصل از فعالیت تولیدی یا معدنی
- تعلق واحد تولیدی و معدنی به اشخاص حقوقی غیر دولتی
- تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی و اسناد و مدارک حسابداری

۳-موارد قابل توجه:

- منظور از درآمد ابرازی جمع کل فروش و سایر درآمدهای ابرازی می‌باشد و هزینه‌های برگشتی مربوط به درآمدهای ابرازی تاثیری بر میزان معافیت ندارد.
- تولید مازاد بر ظرفیت مندرج در پروانه بهره برداری و همچنین درآمدهای حاصل از فروش ضایعات و تولیدات کارمزدی محصولات موضوع پروانه بهره برداری واحدهای تولیدی و معدنی در دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر مالیاتی، با رعایت مقررات مشمول محاسبه مالیات با نرخ صفر این ماده می‌باشند.
- درآمدهای کتمان شده مشمول نرخ صفر نمی‌باشد.
- درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی واحدهای تولیدی و معدنی متعلق به اشخاص حقوقی دولتی و اشخاص حقیقی مشمول نرخ صفر نمی‌باشد.

معافیت واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات

۱- میزان معافیت:

- صد در صد درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات اشخاص حقوقی غیر دولتی:
- در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ۱۰ سال و در سایر مناطق به مدت ۵ سال
- در صورت استقرار در شهرک‌های صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی:
- در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ۱۳ سال و در سایر مناطق به مدت ۷ سال به نرخ صفر مشمول مالیات است.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- دارای پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط، با تأیید معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور از تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱ و به بعد
- عدم استفاده از معافیت موضوع بند (ث) ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم برای احداث واحد تولید فناوری اطلاعات
- ابراز درآمد بابت خدمات مذکور
- تعلق مالکیت واحد تولید فناوری اطلاعات به اشخاص حقوقی غیر دولتی
- تسلیم اظهارنامه، ارائه دفاتر قانونی و اسناد و مدارک حسابداری

۳- موارد قابل توجه:

- منظور از درآمد ابرازی جمع کل فروش و سایر درآمدهای ابرازی می‌باشد و هزینه‌های برگشتی مربوط به درآمدهای ابرازی تاثیری بر میزان معافیت ندارد.

- محاسبه مالیات نرخ صفر واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات شامل درآمدهای حاصل از تولید محصولات موضوع پروانه بهره برداری می‌باشد و به سایر درآمدهای واحدهای مذکور از قبیل درآمدهای حاصل از پشتیبانی تسری ندارد.
- درآمدهای کتمان شده مشمول نرخ صفر نمی‌باشد.
- واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات در تمام نقاط کشور مشمول نرخ صفر این ماده می‌باشند.
- درآمد ابرازی واحدهای فناوری اطلاعات متعلق به اشخاص حقوقی دولتی و اشخاص حقیقی مشمول نرخ صفر نمی‌باشد.

درآمدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری

۱- میزان معافیت:

- صد در صد درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری، اشخاص حقوقی غیر دولتی:
- در مناطق کمتر توسعه‌یافته به مدت ۱۰ سال و در سایر مناطق به مدت ۵ سال
- در صورت استقرار در شهرک‌های صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی:
- در مناطق کمتر توسعه‌یافته به مدت ۱۳ سال و در سایر مناطق به مدت ۷ سال به نرخ صفر مشمول مالیات است.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- صدور مجوز از مراجع قانونی ذی ربط، از تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱ و به بعد
- عدم استفاده از معافیت موضوع بند (ث) ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم برای احداث بیمارستان، هتل و مراکز گردشگری
- ابراز درآمد (درآمدهای کتمان شده از شمول این مقررات خارج است)
- تعلق مالکیت بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی به اشخاص حقوقی غیر دولتی
- تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی و اسناد و مدارک حسابداری

۳- موارد قابل توجه:

- منظور از درآمد ابرازی جمع کل فروش و سایر درآمدهای ابرازی می‌باشد و هزینه‌های برگشتی مربوط به درآمدهای ابرازی تاثیری بر میزان معافیت ندارد.
- محاسبه مالیات با نرخ صفر صرفاً در خصوص درآمد ابرازی خدمات بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی و به سایر درآمدهای واحدهای مذکور نمی‌باشد.
- درآمدهای کتمان شده مشمول نرخ صفر نمی‌باشد.

- بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی در تمام نقاط کشور مشمول نرخ صفر این ماده می‌باشند.
- درآمد ابرازی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی متعلق به اشخاص حقوقی دولتی و اشخاص حقیقی مشمول نرخ صفر نمی‌باشد.

افزایش نیروی کار شاغل

۱- میزان معافیت:

- به ازای افزایش حداقل ۵۰٪ نیروی کار شاغل در هر سال در دوره معافیت نسبت به سال قبل، یک سال به دوره معافیت واحدهای تولیدی و خدماتی و سایر مراکز موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم اضافه می‌شود.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- دارای بودن بیش از ۵۰ نفر نیروی کار شاغل
- تایید تعداد نیروی کار و افزایش مذکور توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارائه اسناد و مدارک مربوط به فهرست بیمه تامین اجتماعی
- عدم کاهش نیروی کار بعد از افزایش (بازنشستگی، بازخریدی و استعفا کاهش محسوب نمی‌شود)

۳- موارد قابل توجه:

- در دوران معافیت، پس از افزایش نیروی کار در هر سال در صورتی که نیروی کار از حداقل افزایش مذکور کاهش یابد، مدت معافیت مربوط افزایش نخواهد یافت.
- در صورت کاهش نیروی کار از حداقل افزایش مذکور (پنجاه درصد) در سال بعد از برخورداری از این مشوق (به استثنای افرادی که بازنشسته، بازخرید و مستعفی می‌شوند) واحدهایی که از مشوق مالیاتی این تبصره استفاده کرده‌اند، مالیات متعلق در سال کاهش، مطالبه و وصول می‌شود.

سرمایه گذاری مجدد و درآمدهای حمل و نقل

۱- میزان معافیت:

الف- در مناطق کمتر توسعه یافته، صد در صد مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه با نرخ صفر مذکور در صدر ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم و همچنین صد در صد مالیات درآمدهای واحدهای حمل و نقل مستقر در مناطق مذکور، حداکثر تا معادل میزان سرمایه گذاری انجام شده یا معادل دو برابر سرمایه ثبت و پرداخت شده به نرخ صفر مشمول مالیات است.

ب- در سایر مناطق، پنجاه درصد مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه با نرخ صفر مذکور در صدر ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم و همچنین پنجاه درصد مالیات درآمدهای واحدهای حمل و نقل مستقر در این مناطق، حداکثر تا معادل میزان سرمایه گذاری انجام شده یا معادل سرمایه ثبت و پرداخت شده به نرخ صفر مشمول مالیات است.

در صورت مشارکت سرمایه گذاران خارجی:

- به ازای هر ۵٪ مشارکت سرمایه گذاران خارجی با مجوز سازمان سرمایه گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران در سرمایه گذاری مجدد معادل ۱۰٪ به سقف سرمایه ثبت و پرداخت شده مذکور و حداکثر تا ۵۰٪ حسب مورد اضافه می‌شود.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- صدور مجوز از طرف مراجع قانونی ذیربط، از تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱ و به بعد
- ابراز درآمد در سنوات بعد از انجام سرمایه گذاری
- پرداخت و ثبت افزایش سرمایه در اداره ثبت شرکت‌ها بعد از اخذ مجوز سرمایه گذاری
- عدم کاهش سرمایه ثبت و پرداخت شده مذکور بعد از استفاده از معافیت

- مخارج مربوط به زمین حداکثر تا سقف میزان مبالغ تعیین شده در مجوزهای قانونی صادر شده قابل محاسبه است
- واحد مذکور متعلق به اشخاص حقوقی غیر دولتی باشد
- تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی و اسناد و مدارک حسابداری
- عدم امکان برخورداری از معافیت این بند در صورتی که از معافیت صدر ماده استفاده شده باشد

علاوه بر موارد فوق در خصوص واحدهای تولیدی و معدنی:

- عدم استقرار در شعاع ۱۲۰ کیلومتری مرکز تهران به استثنای شهرک‌های صنعتی استان‌های قم و سمنان
- عدم استقرار در شعاع ۵۰ کیلومتری مرکز اصفهان و ۳۰ کیلومتری مراکز سایر استان‌ها و شهرهای با جمعیت بیش از سیصد هزار نفر به استثنای شهرک‌های صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی مستقر در فواصل این بند
- مخارج مربوط به زمین جزو سرمایه گذاری لحاظ نمی‌شود.

۳-موارد قابل توجه:

- واحدهای موضوع این ماده می‌بایست قبل از شروع سرمایه گذاری مجوز قانونی لازم را از مراجع ذیربط اخذ نموده باشند.
- در صورت عدم افزایش سرمایه معادل سرمایه گذاری انجام شده متناسب با افزایش سرمایه به عمل آمده امکان برخورداری از این مشوق را دارند.
- در صورت کاهش سرمایه ثبت و پرداخت شده اشخاص مذکور که از مشوق مالیاتی این ماده استفاده کرده‌اند، مالیات متعلق در سال کاهش، مطالبه و وصول میشود.
- درآمدهای کتمان شده، مشمول محاسبه مالیات با نرخ صفر نمی‌باشند.
- سرمایه گذاری مجدد در واحدهای تولیدی و معدنی و واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات و بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی متعلق به اشخاص حقوقی دولتی و اشخاص حقیقی مشمول استفاده از این مشوق نرخ صفر نمی‌باشد.

درآمد تولیدی شرکت‌های خارجی

۱- میزان معافیت:

- صد در صد درآمد ابرازی حاصل از فروش محصولات تولیدی با نشان معتبر از تاریخ انعقاد قرارداد همکاری با واحد تولیدی ایرانی در دوره محاسبه با نرخ صفر واحد تولیدی مذکور (واحد تولیدی ایرانی) به نرخ صفر مشمول مالیات است و در صورت اتمام دوره مذکور، از پنجاه درصد تخفیف در نرخ مالیاتی برخوردار است.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- انعقاد قرارداد همکاری با واحد تولیدی ایرانی (واحدهای ایرانی متعلق به اشخاص حقوقی غیر دولتی)
- استفاده از ظرفیت خالی واحدهای تولیدی داخلی در ایران
- صادرات حداقل ۲۰ درصد تولیدات هر سال در همان سال تولید
- ابراز درآمد تولیدی (درآمدهای کتمان شده مشمول این معافیت نمی‌گردد)
- عدم استقرار واحد تولیدی در شعاع ۱۲۰ کیلومتری مرکز تهران به استثنای شهرک‌های صنعتی استان‌های قم و سمنان
- عدم استقرار واحد تولیدی در شعاع ۵۰ کیلومتری مرکز اصفهان و ۳۰ کیلومتری مراکز سایر استان‌ها و شهرهای با جمعیت بیش از سیصد هزار نفر به استثنای شهرک‌های صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی
- تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی و اسناد و مدارک حسابداری

تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی

۱- میزان معافیت:

- پنجاه درصد مالیات بر درآمد ابرازی کلیه تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی که قبل از اجرای این ماده پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط اخذ کرده باشند تا مدت شش سال (سال ۱۴۰۰) معاف است.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- اخذ پروانه بهره‌برداری تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی قبل از ۱۳۹۵/۱/۱
- ابراز درآمد حاصل از تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی (درآمدهای کتمان شده مشمول این معافیت نمی‌گردد)
- معافیت قابل تسری به درآمد حاصل از واگذاری تاسیسات مذکور نخواهد بود.
- درآمد حاصل از اعزام گردشگر به خارج از کشور مشمول این معافیت نمی‌باشد.
- تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی و اسناد و مدارک حسابداری
- نوع مالکیت تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی مذکور از حیث شخصیت حقیقی یا حقوقی و همچنین خصوصی، تعاونی، دولتی و عمومی غیر دولتی تأثیری در اعمال معافیت ندارد.
- مالکیت اشخاص حقیقی و یا اشخاص حقوقی در تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی تأثیری بر اعمال معافیت ندارد.

دفاتر گردشگری و زیارتی

۱- میزان معافیت:

- صد در صد درآمد ابرازی دفاتر گردشگری و زیارتی دارای مجوز از مراجع قانونی ذیربط که از محل جذب گردشگران خارجی یا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوریه مشمول مالیات با نرخ صفر است.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- اخذ مجوز از مراجع قانونی ذی ربط
- ابراز درآمد بابت جذب گردشگر خارجی و یا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوریه (درآمدهای کتمان شده مشمول این معافیت نمی‌گردد)
- تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی و اسناد و مدارک حسابداری
- نوع مالکیت دفاتر گردشگری و زیارتی مذکور از حیث شخصیت حقیقی یا حقوقی و همچنین خصوصی، تعاونی، دولتی و عمومی غیر دولتی تأثیری در اعمال معافیت ندارد.

هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی

۱- میزان بخشودگی:

- معادل هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی از مالیات ابرازی سال انجام هزینه و حداکثر به میزان ده درصد مالیات ابرازی سال انجام هزینه مذکور بخشوده می‌شود.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- درآمد ناخالص ابرازی حاصل از فعالیت تولیدی و معدنی واحدهای تولیدی و صنعتی از ۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال کمتر نباشد.
- واحد تولیدی و معدنی متعلق به اشخاص حقوقی خصوص و تعاونی باشد.
- واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره برداری از وزارتخانه ذیربط باشد.
- عقد قرارداد با دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شده باشد.
- تایید قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی در چارچوب نقشه جامع علمی کشور توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و ثبت در سامانه اطلاعاتی شورای علوم، تحقیقات و فناوری
- ارائه گزارش پیشرفت سالانه قرارداد تحقیقاتی و پژوهشی که به تصویب شورای پژوهش و مراکز تحقیقاتی مربوطه (مجری طرف قرارداد) رسیده باشد.
- تسلیم اظهارنامه مالیاتی و ارائه دفاتر و اسناد و مدارک

۳- موارد قابل توجه:

- درآمد حاصل از فروش ضایعات کالای تولیدی و خدمات انجام شده به وسیله ماشین آلات تولیدی نیز جزء درآمد حاصل از فعالیت تولیدی محسوب می‌گردد.
- در صورتی که مالکیت واحد تولیدی و صنعتی متعلق به اشخاص حقوقی دولتی و یا نهادهای عمومی غیر دولتی و یا به صورت توأمان اشخاص مذکور مالک بیش از ۵۰ درصد مالکیت واحد تولیدی و صنعتی باشند بخشودگی قابل اعمال نمی‌باشد،

- همچنین این بخشودگی در خصوص واحدهای تولیدی و صنعتی متعلق به اشخاص حقیقی نیز قابل اعمال نمی‌باشد.
- بخشودگی مالیاتی مزبور صرفاً در خصوص هزینه‌های حاصل از طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی بوده و قابل تسری به هزینه‌های حاصل از سایر فعالیت‌های اشخاص مندرج در صدر بند س ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم نمی‌گردد.
 - هزینه‌هایی که قبل از لازم الاجرا شدن این قانون (۱۳۹۵/۱/۱) شروع شده‌اند شامل این بخشودگی نمی‌گردند.
 - معادل مبلغ منظور شده هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی به حساب مالیات اشخاص صدر الذکر، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نخواهد شد. معافیت حاصل از مواد ۱۳۲ و ۱۳۸ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷
 - با توجه به ماده ۱۴۶ قانون مالیات‌های مستقیم، معافیت‌های مالیاتی موضوع مواد ۱۳۲ و ۱۳۸ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ تا پایان دوره معافیت به قوت خود باقی است.

ماده ۱۳۳

صد درصد درآمد صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی، شرکت‌های تعاونی روستایی، عشایری، کشاورزی، صیادان، کارگری، کارمندی، دانشجویان و دانش آموزان و اتحادیه‌های آنها به نرخ صفر مشمول مالیات است.

تبصره - دولت مکلف است معادل مالیات بر درآمد متعلق به آن قسمت از سود ابرازی سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران را که با تصویب مجمع عمومی برای سرمایه‌گذاری در شرکت‌های تعاونی روستایی اختصاص داده می‌شود، پس از وصول و واریز آن به حساب درآمد عمومی کشور، از محل اعتبار ردیف خاصی که به همین منظور در قانون بودجه کل کشور پیش بینی می‌شود در وجه سازمان مذکور مسترد نماید.

ماده ۱۳۴

درآمد حاصل از تعلیم و تربیت مدارس غیرانتفاعی اعم از ابتدایی، راهنمایی، متوسطه، فنی و حرفه‌ای، آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد دارای مجوز از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی غیرانتفاعی و مهدهای کودک در مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاها و درآمد مؤسسات نگهداری معلولین ذهنی و حرکتی بابت نگهداری اشخاص مذکور که حسب مورد دارای پروانه فعالیت از مراجع ذیربط هستند همچنین درآمد باشگاه‌ها و مؤسسات ورزشی دارای مجوز از وزارت ورزش و جوانان حاصل از فعالیت‌های منحصراً ورزشی به نرخ صفر مشمول مالیات است.

ماده ۱۳۶

وجوه پرداختی بابت انواع بیمه‌های عمر و زندگی و از طرف مؤسسات بیمه که به موجب قراردادهای منعقد شده عاید ذینفع می‌شود از پرداخت مالیات معاف است.

ماده ۱۳۷

هزینه‌های درمانی پرداختی هر مودی بابت معالجه خود یا همسر و اولاد و پدر و مادر و برادر و خواهر تحت تکفل در یک سال مالیاتی به شرط این که اگر دریافت کننده موسسه درمانی یا پزشک مقیم ایران باشد دریافت وجه را گواهی نماید و چنانچه به تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به علت فقدان امکانات لازم معالجه در خارج از ایران صورت گرفته است پرداخت هزینه مزبور به گواهی مقامات رسمی دولت جمهوری اسلامی ایران در کشور محل معالجه یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد، همچنین حق بیمه پرداختی هر شخص حقیقی به مؤسسات بیمه ایرانی بابت انواع بیمه‌های عمر و زندگی و بیمه‌های درمانی از درآمد مشمول مالیات مودی کسر می‌گردد.

در مورد معلولان و بیماران خاص و صعب‌العلاج علاوه بر هزینه‌های مذکور هزینه مراقبت و توانبخشی آنان نیز قابل کسر از درآمد مشمول مالیات معلول یا بیمار یا شخصی که تکفل او را عهده دار است می‌باشد.

۱- میزان معافیت:

- معادل حداقل سود مورد انتظار عقود مشارکتی مصوب شورای پول و اعتبار

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- آورده نقدی برای تامین مالی پروژه - طرح و سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی
- انجام عملیات در قالب عقود مشارکتی
- عدم خروج آورده نقدی به مدت دو سال از بنگاه تولیدی
- تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی و اسناد و مدارک حسابداری

۳- موارد قابل توجه:

- اعمال معافیت منوط به تسلیم اظهارنامه و ارائه دفاتر و اسناد و مدارک توسط صاحب درآمد می‌باشد.
- آورده نقدی می‌تواند ارزی یا ریالی باشد.
- معافیت مذکور درخصوص آورده کلیه اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی به استثنای تسهیلات پرداختی توسط موسسات اعتباری می‌باشد.
- عقود مشارکتی شامل: مضاربه، مشارکت مدنی، مشارکت حقوقی، سرمایه گذاری مستقیم و سلف می‌باشد.

ماده ۱۳۹

الف- موقوفات، نذورات، پذیره، کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی آستان قدس رضوی، آستان حضرت عبدالعظیم الحسنی (ع)، آستانه حضرت معصومه (س)، آستان حضرت احمد ابن موسی (ع) «شاه چراغ»، آستان مقدس حضرت امام خمینی (ره)، مساجد، حسینیه‌ها، تکایا و سایر بقاع متبرکه از پرداخت مالیات معاف است. تشخیص سایر بقاع متبرکه به عهده سازمان اوقاف و امور خیریه می‌باشد.

ب- کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران از پرداخت مالیات معاف است.

ج- کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی صندوق‌های پس انداز بازنشستگی و سازمان بیمه خدمات درمانی و سازمان تأمین اجتماعی و صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر و همچنین حق بیمه و حق بازنشستگی سهم کارکنان و کارفرما و جریمه‌های دریافتی مربوط توسط آنها از پرداخت مالیات معاف است.

د- کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی مدارس علوم اسلامی از پرداخت مالیات معاف است. (۱) تشخیص مدارس علوم اسلامی با شورای مدیریت حوزه علمیه قم می‌باشد.

ه - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی نهادهای انقلاب اسلامی از پرداخت مالیات معاف است. (۲) تشخیص نهادهای انقلاب اسلامی با هیأت وزیران می‌باشد.

و- آن قسمت از درآمد صندوق عمران موقوفات کشور که به مصرف عمران موقوفات برسد از پرداخت مالیات معاف است.

ز- درآمد اشخاص از محل وجوه بریبه ولی فقیه، خمس و زکات از پرداخت مالیات معاف است.

ح- آن قسمت از درآمد موقوفات عام که طبق موازین شرعی به مصرف اموری از قبیل تبلیغات اسلامی، تحقیقات فرهنگی، علمی، دینی، فنی، اختراعات، اکتشافات، تعلیم و تربیت، بهداشت و درمان، بنا و تعمیر و نگهداری مساجد و مصلاها و حوزه‌های علمیه و مدارس علوم اسلامی و مدارس و دانشگاه‌های دولتی، مراسم تعزیه و اطعام، تعمیر آثار باستانی، امور عمرانی و آبادانی،

هزینه یا وام تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان، کمک به مستضعفان و آسیب دیدگان حوادث ناشی از سیل، زلزله، آتش سوزی، جنگ و حوادث غیرمترقبه دیگر برسد، مشروط بر این که درآمد و هزینه‌های مزبور به تأیید سازمان اوقاف و امور خیریه رسیده باشد و همچنین ساخت، تعمیر و نگهداری مراکز نگهداری کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست در گروه‌های سنی و جنسی مختلف، مراکز نگهداری و مراقبت سالمندان، کارگاه‌های حرفه‌آموزی و اشتغال مصدومان ضایعه نخاعی، معلولان جسمی و حرکتی، زنان سرپرست خانوار و دختران خودسرپرست، مراکز آموزش، توانبخشی و حرفه‌آموزی معلولان ذهنی و کودکان نابینا، کم بینا، کم شنوا و ناشنوا و سایر مراکز و اماکنی که بتوانند در خدمت مددجویان سازمان‌های حمایتی بهزیستی کشور قرار گیرند (۴) از پرداخت مالیات معاف است. (۵)

تبصره- مفاصا حساب‌هایی که توسط شعب تحقیق موضوع ماده (۱۴) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲ صادر شده یا می‌شود اگر در مهلت مقرر مربوط به تسلیم اظهارنامه به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه شود، برای برخوردار شدن از هرگونه معافیت مالیاتی مقرر در این قانون یا سایر قوانین، به منزله اظهارنامه مالیاتی مودی تلقی می‌شود.

همچنین در مورد سال‌های قبل از ابلاغ این قانون، در صورتی که مفاصا حساب مربوط تا پایان سال ۱۳۹۴ به سازمان امور مالیاتی ارائه شود، به منزله اظهارنامه مالیاتی خواهد بود. (۶)

ط- کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی موسسات خیریه و عام‌المنفعه که به ثبت رسیده‌اند، مشروط بر آن که به موجب اساسنامه آن‌ها صرف امور مذکور در بند (ح) این ماده شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آن‌ها نظارت کند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره- کمک‌های نقدی و غیرنقدی که در هر سال مالی به مصرف نرسیده باشد بدون تعلق مالیات به سال مالی بعد منتقل می‌گردد. (۷)

ی- کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی و همچنین حق عضویت اعضاء مجامع حرفه‌ای، احزاب و انجمن‌ها و تشکل‌های غیر دولتی که دارای مجوز از مراجع ذیربط باشند و

وجوهی که به موجب قانون و مقررات مربوط از درآمد یا حق الزحمه اعضاء آنها کسر و به حساب مجامع مزبور واریز می‌شود، از پرداخت مالیات معاف است.

ک- موقوفات و کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی انجمن‌ها و هیأت‌های مذهبی مربوط به اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مشروط بر این که رسمیت آنها به تصویب وزارت کشور برسد، از پرداخت مالیات معاف است.

ل- فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه‌های ذی‌ربط)، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است. (۸)

تبصره ۱- وجوهی که از فعالیت‌های غیر انتفاعی و به منظور پیشبرد اهداف و وظایف اشخاص موضوع این ماده از راه برگزاری دوره‌های آموزشی، سمینارها، نشر کتاب و نشریه‌های دوره‌ای و ... در چارچوب اساسنامه آنها تحصیل می‌شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آنها نظارت می‌کند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره ۲- حکم تبصره (۲) ماده (۲) این قانون در مورد درآمد مشمول مالیات اشخاص موضوع این ماده جاری می‌باشد.

تبصره ۳- آیین نامه اجرایی موضوع این ماده به وسیله سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴- مفاد این ماده در مواردی که از طرف حضرت امام خمینی (ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند براساس نظر مقام معظم رهبری انجام می‌گیرد.

تبصره ۵- درآمدها و عایدی حاصل از موقوفات و کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی اشخاص موضوع بندهای (ط) و (ک) از پرداخت مالیات معاف می‌باشد. این حکم شامل درآمد شرکت‌های زیرمجموعه اشخاص مذکور نخواهد بود. (۹)

معافیت ماده ۱۴۱

۱- میزان معافیت:

- صد درصد درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی و محصولات بخش کشاورزی و بیست درصد درآمد حاصل از صادرات مواد خام مشمول مالیات به نرخ صفر است.

۲- شرایط لازم برای احراز و اعمال معافیت:

- صادرات انجام شده از ابتدای اجرایی شدن برنامه پنجساله ششم توسعه مشمول این معافیت است
- صد در صد درآمد مربوط به صادرات کالاهای نفتی و ۸۰ درصد درآمد حاصل از صادرات مواد خام مشمول مالیات به نرخ صفر نمی‌باشد.

۳- با توجه به الحاق تبصره ۸ به ماده ۱۴ قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۳، به موجب جز الف ماده ۳۵ قانون رفع موانع تولید-مصوب ۱۳۹۴/۲/۱- از تاریخ ۱۳۹۴/۳/۱۵ تا ابتدای اجرای برنامه ششم توسعه مواد خام معدنی در صورت صادرات به خارج مشمول معافیت مالیات از صادرات نمیشوند.

ماده ۱۴۲

درآمد کارگاه‌های فرش دستباف و صنایع دستی و شرکتهای تعاونی و اتحادیه‌های تولیدی مربوطه از پرداخت مالیات معاف است.

ماده ۱۴۳

معادل ده درصد (۱۰٪) از مالیات بر درآمد حاصل از فروش کالاهایی که در بورس‌های کالایی پذیرفته شده و به فروش می‌رسد و ده درصد (۱۰٪) از مالیات بر درآمد شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بورس‌های داخلی یا خارجی پذیرفته می‌شود و پنج درصد (۵٪) از مالیات بر درآمد شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بازار خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته می‌شود، از سال پذیرش تا سالی که از فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در این بورس‌ها یا بازارها حذف نشده‌اند با تأیید سازمان بخشوده می‌شود. شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بورس‌های داخلی یا خارجی یا بازارهای خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته شود در صورتی که در پایان دوره مالی به تأیید سازمان حداقل بیست درصد (۲۰٪) سهام شناور آزاد داشته باشند معادل دو برابر معافیت‌های فوق از بخشودگی مالیاتی برخوردار می‌شوند.

تبصره ۱ - از هر نقل و انتقال سهام و سهم‌الشرکه و حق تقدم سهام و سهم‌الشرکه شرکا در سایر شرکت‌ها مالیات مقطوعی به میزان چهاردرصد (۴٪) ارزش اسمی آنها وصول می‌شود. از این بابت وجه دیگری به عنوان مالیات بر درآمد نقل و انتقال فوق مطالبه نخواهد شد. انتقال دهندگان سهام و سهم‌الشرکه و حق تقدم سهام مکلفند قبل از انتقال، مالیات متعلق را به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز کنند.

ادارات ثبت یا دفاتر اسناد رسمی مکلف‌اند در موقع ثبت تغییرات یا تنظیم سند انتقال حسب مورد گواهی پرداخت مالیات متعلق را اخذ و ضمیمه پرونده مربوط به ثبت یا انتقال کنند.

تبصره ۲ - در شرکت‌های سهامی پذیرفته شده در بورس اندوخته صرف سهام مشمول مالیات مقطوع به نرخ نیم درصد (۰/۵٪) خواهد بود و به این درآمد مالیات دیگری تعلق نمی‌گیرد. شرکت‌ها مکلف‌اند تا پایان ماه بعد از تاریخ ثبت افزایش سرمایه آن را به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز کنند.

ماده ۱۴۳ مکرر

از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام شرکت‌ها اعم از ایرانی و خارجی در بورس‌ها یا بازارهای خارج از بورس دارای مجوز، مالیات مقطوعی به میزان نیم‌درصد (۰/۵٪) ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول خواهد شد و از این بابت وجه دیگری به عنوان مالیات بر درآمد نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام و مالیات بر ارزش افزوده خرید و فروش مطالبه نخواهد شد.

کارگزاران بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس مکلفند مالیات یاد شده را به هنگام هر انتقال از انتقال دهنده وصول و به حساب تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور واریز نمایند و ظرف ده روز از تاریخ انتقال، رسید آن را به همراه فهرستی حاوی تعداد و مبلغ فروش سهام و حق تقدم مورد انتقال به اداره امور مالیاتی محل ارسال کنند.

تبصره ۱- تمامی درآمدهای صندوق سرمایه‌گذاری در چهارچوب این قانون و تمامی درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار موضوع بند (۲۴) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ و درآمدهای حاصل از نقل و انتقال این اوراق یا درآمدهای حاصل از صدور و ابطال آنها از پرداخت مالیات بردرآمد و مالیات بر ارزش افزوده موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۳/۲ معاف می‌باشد (۱) و از بابت نقل و انتقال آنها و صدور و ابطال اوراق بهادار یاد شده مالیاتی مطالبه نخواهد شد.

تبصره ۲- سود و کارمزد پرداختی یا تخصیصی اوراق بهادار موضوع تبصره (۱) این ماده به استثناء سود سهام و سهم‌الشرکه شرکت‌ها و سود گواهی‌های سرمایه‌گذاری صندوق‌ها، مشروط به ثبت اوراق بهادار یاد شده نزد سازمان جزء هزینه‌های قابل قبول برای تشخیص درآمد مشمول مالیات ناشر این اوراق بهادار محسوب می‌شود.

تبصره ۳- در صورتی که هر شخص حقیقی یا حقوقی مقیم ایران که سهامدار شرکت پذیرفته شده در بورس یا بازار خارج از بورس، سهام یا حق تقدم خود را در بورس‌ها یا بازارهای خارج از بورس خارجی بفروشد، از این بابت هیچ‌گونه مالیاتی در ایران دریافت نخواهد شد.

تبصره ۴- صندوق سرمایه‌گذاری مجاز به هیچ‌گونه فعالیت اقتصادی دیگری خارج از مجوزهای صادره از سوی سازمان نمی‌باشد.

تبصره ۵- نقل و انتقال اوراق بهادار بازارگردانی بازارگردانان دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار در بورس و فرابورس از پرداخت مالیات مقطوع نیم درصد (۰/۵٪) این ماده، معاف است.

ماده ۱۴۴

جهیزیه منقول و مهریه اعم از منقول و غیرمنقول و جوایز علمی و بورس‌های تحصیلی و همچنین درآمدی که بابت حق اختراع یا حق اکتشاف عاید مخترعین و مکتشفین می‌گردد به طور کلی و نیز درآمد ناشی از فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی مراکزی که دارای پروانه تحقیق از وزارتخانه‌های ذیصلاح می‌باشند به مدت ده سال از تاریخ اجرای این اصلاحیه طبق ضوابط مقرر در آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، از پرداخت مالیات معاف می‌باشد.

ماده ۱۴۵

سود دریافتی به هر عنوان در موارد زیر از پرداخت مالیات معاف است:

- ۱- سود متعلق به سپرده‌های مربوط به کسور بازنشستگی و پس‌انداز کارمندان و کارگران نزد بانک‌های ایرانی در حدود مقررات استخدامی مربوطه.
- ۲- سود یا جوایز متعلق به حساب‌های پس‌انداز و سپرده‌های مختلف نزد بانک‌های ایرانی یا موسسات اعتباری غیربانکی مجاز. این معافیت شامل سپرده‌هایی که بانک‌ها یا موسسات اعتباری غیربانکی مجاز نزد هم می‌گذارند نخواهد بود.
- ۳- جوایز متعلق به اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه.
- ۴- سود پرداختی بانک‌های ایرانی به بانک‌های خارج از ایران بابت اضافه برداشت (اوردراقت) و سپرده ثابت به شرط معامله متقابل.

۵- سود و جوایز متعلق به اوراق مشارکت.

تبصره - در مواردی که در قانون مالیات‌های مستقیم به بانک‌ها اشاره می‌شود، امتیازات، تسهیلات، ترجیحات و تکالیف ذکر شده شامل موسسات اعتباری غیر بانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده‌اند یا می‌شوند، صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، صنایع دریایی و بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی و صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی نیز خواهد شد.

ماده ۱۴۶

کلیه معافیت‌های مدت‌دار که به موجب قوانین مالیاتی و مقررات قبلی مقرر شده است با رعایت مقررات مربوط تا انقضاء مدت به قوت خود باقی است.

تبصره - مالیات سود متعلق به قبوض اقساطی اصلاحات ارضی کماکان بخشوده خواهد بود.

ماده ۱۴۶ مکرر

معافیت‌های مذکور در مواد (۱۳۳)، (۱۳۴)، (۱۳۹) «به استثنای بندهای (الف)، (ب) و (ز) آن»، (۱۴۲)، (۱۴۳) و تبصره (۱) ذیل ماده (۱۴۳) مکرر) به عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می‌شود.

تبصره ۱- ارائه اظهارنامه مالیاتی، دفاتر و یا اسناد و مدارک موضوع ماده (۹۵) این قانون در موعد مقرر به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌نماید به جز مورد بند (ح) ماده (۱۳۹) این قانون که مطابق ماده (۸۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ عمل می‌شود شرط برخورداری از نرخ صفر و هرگونه معافیت یا مشوق مالیاتی مندرج در این قانون و سایر قوانین می‌باشد و در صورت عدم ارائه اظهارنامه،

دفاتر و یا اسناد و مدارک مذکور، مودی مطابق احکام و ضوابط این قانون مشمول مالیات، جریمه و مجازات مقرر در این قانون می‌شود. حکم این تبصره در خصوص مشمولان مواد (۱۴۴) و (۱۴۵) و بندهای (الف)، (ب) و (ز) ماده (۱۳۹) این قانون جاری نمی‌باشد. اجرای حکم این تبصره در خصوص اشخاص حقیقی مشمول ماده (۸۱) این قانون به صورت تدریجی و متناسب با ایجاد ظرفیت‌های اجرائی، اداری و حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود.

تبصره ۲- معادل اعتبار مالیاتی محاسبه شده به نرخ صفر موضوع این ماده از محل اعتبار جمعی - خرجی که همه‌ساله در بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود به حساب اشخاص مذکور منظور می‌شود. اعتبارات موضوع این تبصره تخصیص یافته تلقی می‌شود و در صورتی که اعتبارات مورد نیاز در یک سال مالی بیشتر از مبلغ مصوب در قانون بودجه کل کشور همان سال باشد مبلغ اعتبار جمعی - خرجی یادشده و متقابلاً منابع مربوط، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، تصویب هیأت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی قابل افزایش است.

منابع:

۱. قانون مالیات‌های مستقیم
۲. قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۳. قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان
۴. قانون چگونگی اداره مناطق آزاد
۵. مقالات سازمان امورمالیاتی
۶. جزوه میراث خواری سازمان بسیج دانشجویی
۷. سایت اندیشکده اقتصاد مقاومتی

سهم مالیات از هزینه‌های دولت، نشان دهنده‌ی میزان وابستگی دولت به تولید و تولیدکننده است و به همان میزان دولت را وامدار مردم کرده و دولتمردان را وادار به ایجاد بستر مناسب برای رشد اقتصادی مردم میکند تا بتوانند درآمد بیشتری داشته باشند.

@gharargahmelli

fesadsetiz.ir